

PROSIGN

Gebarentalen en het Gemeenschappelijk Europees Referentiekader voor Talen

Gemeenschappelijk Referentieniveau Descriptoren

Lorraine Leeson
Beppie van den Bogaerde
Christian Rathmann
Tobias Haug

EUROPEAN CENTRE FOR
MODERN LANGUAGES
CENTRE EUROPEEN POUR
LES LANGUES VIVANTES

COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE

Over dit document

Het Project PRO-Sign werd gestart om Europese standaarden vast te stellen voor gebarentaalvaardigheid voor professionele doeleinden, specifiek gericht op het gebarentaalonderwijs in opleidingen Dovenstudies en Tolken gebarentaal. In het project werd in de periode 2012-2015 samengewerkt met geassocieerde partners, en met workshop- en netwerkparticipanten die betrokken waren bij het evalueren, testen en valideren van ERK-descriptoren voor gebarentaalonderwijs, -verwerving en -toetsing. Het resultaat zijn de in dit document gepresenteerde descriptoren voor gebarentalen, afgestemd op de referentieniveaus van het Gemeenschappelijk Europees Referentiekader voor Talen (ERK).

In de tabellen met de descriptoren in dit document, betekent een grijs vlak het hoogste niveau in een reeks, dit in navolging van de ERK-differentiaties (2001).

Dit document, uitgegeven door het Europees Centrum voor Moderne Talen van de Raad van Europa, is geproduceerd in het kader van het 2012-2015 programma van het Centrum getiteld *Learning through Languages* (Leren via Talen).

De meningen zoals weergegeven in dit werk vallen volledig onder de verantwoordelijkheid van de auteurs en weerspiegelen niet vanzelfsprekend het officiële beleid van de Raad van Europa. Alle rechten zijn voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van het Directoraat Communicatie (FR-67075 Strasbourg Cedex, of publishing@coe.int).

Council of Europe Publishing
FR-67075 Strasbourg Cedex
<http://book.coe.int>

European Centre for Modern Languages of the Council of Europe
Nikolaipplatz 4
AT-8020 Graz
www.ecml.at

© Council of Europe, april 2016

© Uitgave Nederlandse vertaling, augustus 2019

Dit document is oorspronkelijk in het Engels uitgegeven door de Raad van Europa en is met toestemming in het Nederlands vertaald. Deze Nederlandse vertaling is na overleg met de Raad van Europa vertaald door Arie Terpstra, Marjolein Buré (Koninklijke Kentalis) en Beppie van den Bogaerde (Hogeschool Utrecht). De verantwoordelijkheid voor de vertaling berust geheel bij de vertalers.

Cover photo: Converse College CC BY-SA 2.0

<https://www.flickr.com/photos/conversecollege/16981920564/>

Dankwoord

De expertgroep van het Project PRO-Sign dankt het geweldige team van het **Europees Centrum voor Moderne Talen** voor hun advies, ondersteuning en aanmoediging gedurende de loop van het project. We willen ook graag de vele organisaties en personen bedanken die met ons samengewerkt hebben in allerlei hoedanigheden, inclusief de volgende:

Projectconsultant

Dhr. Frank Heyworth

Projectteamadviseur

Prof. David Little, Trinity College Dublin, Ierland

ECML fellows en stagiaires

Siglinde Pape, ECML Fellow

Niamh Martin, ECML Fellow

Eva Wachter, ECML Fellow

Naomi Sheneman, Promovenda/stagiaire - Gallaudet Universiteit, Washington DC

Wendy Murray Jr., Deaf Studies stagiaire - Trinity College Dublin, Ireland

Geassocieerde partners

European Union of the Deaf

European Forum of Sign Language Interpreters

Inspector General for National Education, Frankrijk, vertegenwoordigd door Mireille Golaszewski

Charles Universiteit, Tsjechische Republiek

Universiteit Lille 3, Frankrijk

Universiteit van Vienna, Oostenrijk

Universiteit van Jyväskylä, Finland

KU Leuven, Faculteit Letteren, Campus Antwerpen, België

Gruppo per lo Studio e l'Informazione sulla Lingua dei Segni Italiana (SILIS), Italië

Samenwerkingspartner

Moskou Staatsuniversiteit, Rusland

Wij zijn de deelnemers dankbaar voor hun waardevolle bijdragen aan en betrokkenheid bij de PRO-Sign-workshop in 2013 en de netwerkbijeenkomst in 2015.

Onze expertgroepbijeenkomsten, workshop, netwerkbijeenkomst en PRO-Sign-conferenties hadden eenvoudigweg niet kunnen plaatsvinden zonder het team van getalenteerde tolken die werkten in het Engels, de Amerikaanse Gebarentaal en International Sign. We danken Lissa Zeviar, Oliver Pouliot en Gerdinand Wagenaar voor hun werk.

De documentversie in International Sign is verzorgd door onze uitstekende vertalers: Stefan Goldschmidt en Chris Peters.

Tot slot bedanken wij onze eigen instellingen en collega's voor de ervaren ondersteuning tijdens deze baanbrekende onderneming.

Lorraine Leeson	<i>Trinity College Dublin, Ierland</i>
Beppie van den Bogaerde	<i>Hogeschool Utrecht University of Applied Sciences (HU), Nederland</i>
Christian Rathmann	<i>IDGS, Universität Hamburg, Duitsland</i>
Tobias Haug	<i>University of Applied Sciences of Special Needs Education Zurich (HfH), Zwitserland</i>

December 2015

Inhoudsopgave

Over dit document.....	1
Dankwoord.....	2
Inhoudsopgave	4
Dit document.....	6
Voor wie is dit document?	6
Het Gemeenschappelijk Referentiekader voor Talen: Leren, Onderwijzen en Beoordelen (ERK).....	6
Methodologie: Ontwikkeling en validering van gebarentaal-descriptoren	7
Hoe kan dit document op nationaal niveau gebruikt worden?	7
Referenties.....	8
Tabel 1 Gemeenschappelijke Referentieniveaus voor gebarentalen: globale schaal.....	9
Prosign referentieniveaus.....	10
Productie	10
Tabel 2 Zich richten tot een publiek	10
Tabel 3 Compensatie.....	11
Tabel 4 Monitoring en herstel.....	12
Tabel 5 Gebarentaalproductie in het algemeen	13
Tabel 6 Planning	14
Tabel 7 Openbare mededelingen	15
Tabel 8 Monoloog: ervaringen beschrijven.....	16
Tabel 9 Monoloog: een pleidooi houden	17
Begrip.....	18
Tabel 10 Volgen als lid van het aanwezige publiek	18
Tabel 11 Volgen van vastgelegde tekst op video	19
Tabel 12 Betekenis van gebaren en begrip van zinnen afleiden uit de context	20
Tabel 13 Algemene begripsvaardigheid	21
Tabel 14 Gesprekken tussen natieve gebarentaligen begrijpen.....	22
Tabel 15 Volgen van mededelingen en instructies.....	23
Tabel 16 Kijken naar televisie, internetuitzendingen en film	24
Gesprekken in Gebarentaal	25
Tabel 17 Conversatie	25
Tabel 18 Informele discussie (met vrienden)	26
Tabel 19 Informatie-uitwisseling.....	27
Tabel 20 Interviewen en geïnterviewd worden	28
Tabel 21 Algemene interactievaardigheden	29
Tabel 22 Transacties ter verkrijging van goederen en diensten	30
Tabel 23 Een natieve gebarentalige als gesprekspartner begrijpen.....	31
Interactie strategieën	32
Tabel 24 Vragen om opheldering	32

Tabel 25 Samenwerken.....	33
Tabel 26 Het woord nemen.....	34
Verwerken van teksten.....	35
Tabel 27 Algemeen Linguistisch bereik.....	35
Tabel 28 Grammaticale correctheid.....	36
Tabel 29 Fonologische beheersing	37
Tabel 30 Sociolinguistische trefzekerheid.....	38
Tabel 31 Beheersing van de gebarenschat.....	39
Tabel 32 Bereik van de gebarenschat	40
Pragmatische competenties	41
Table 33 Flexibiliteit.....	41
Tabel 34 Narratieven.....	42
Thematische ontwikkeling.....	43
Tabel 35 Coherentie en Cohesie	43
Kwalitatieve factoren	44
Tabel 36 Propositionele nauwkeurigheid	44
Tabel 37 Vloeiendheid.....	45
Termenlijst	46
ERK Algemene termen	46
Termen met betrekking tot beoordeling (assessment).....	50
Specifieke termen voor gebarentaal.....	52

Dit document

Het ECML Project PRO-Sign werd gestart om Europese standaarden vast te stellen voor gebarentaalvaardigheid voor professionele doeleinden, specifiek gericht op het gebarentaalonderwijs in opleidingen Dovenstudies en Tolken gebarentaal (zie ook Leeson en Calle 2013, Leeson en Bowen 2013). In het project werd samengewerkt met geassocieerde partners, en met workshop- en netwerkparticipanten die betrokken waren bij het evalueren, testen en consolideren van ERK-descriptoren voor gebarentaalonderwijs, -verwerving en -toetsing in de periode 2012-2015. Het resultaat zijn de in dit document gepresenteerde descriptoren voor gebarentalen, afgestemd op de referentieniveaus van het Gemeenschappelijk Europees Referentiekader voor Talen (ERK).

Op basis van voorbereidende werkzaamheden die zijn ondernomen om het ERK passend te maken in een aantal Europese landen, specificieert het ECML-project *Signed languages for professional purposes* (PRO-Sign) als eerste vaardigheidsniveaus voor gebarentalen, en stelt zodoende Europese standaarden vast voor gebruik in opleidingen waar gebarentaalonderwijs wordt aangeboden op het niveau van tertiair onderwijs in Europa en daarbuiten.

Dit document is onderdeel van de projectwebsite, waar alle informatie gevonden kan worden: www.ecml.at/prosign.

Voor wie is dit document?

De website en dit document zijn bedoeld om als referentiepunt te functioneren voor leraren, lerarenopleiders en curriculumontwikkelaars gebarentalen in het hoger (beroeps-)onderwijs. Tevens willen de website en het onderhavig document het werk van internationale niet-gouvernementele organisaties zoals de European Union of the Deaf (EUD), de World Federation of the Deaf (WFD), de European Forum of Sign Language Interpreters (efsli) en andere relevante internationale organisaties ondersteunen.

Het Gemeenschappelijk Referentiekader voor Talen: Leren, Onderwijzen en Beoordelen (ERK)

Het ERK is in 2001 gepubliceerd door de Raad van Europa, en wordt in vele Europese landen gebruikt als een referentie-instrument onderwijs in tweede en vreemde talen en de beoordeling daarvan.

“Het Gemeenschappelijk Europees Referentiekader verschaft een gemeenschappelijke basis voor de uitwerking van lesprogramma’s, leerplanrichtlijnen, examens, leerboeken en dergelijke in heel Europa. Het beschrijft op alomvattende wijze wat taal leerders moeten leren om een taal te kunnen gebruiken voor communicatie en welke kennis en vaardigheden zij moeten ontwikkelen om daarbij doeltreffend te kunnen handelen. De beschrijving omvat ook de culturele context van taal. Verder definieert het Referentiekader vaardigheidsniveaus waarmee de voortgang van leerders levenslang kan worden gemeten in iedere fase van het leerproces. Het Gemeenschappelijk Europees Referentiekader is bedoeld om de belemmeringen weg te nemen in de communicatie. “ (CoE 2001:1, vertaling Taalunie: 2008: 7).

Dit document presenteert ‘Can do’¹ descriptoren voor begrip, interactie en productie van A1-niveau tot aan C2-niveau. Net als in andere ERK-documenten bestaan er niet altijd descriptoren voor alle subcategorieën op alle niveaus, aangezien sommige activiteiten niet gedaan kunnen worden voordat een bepaald vaardigheidsniveau bereikt is, terwijl andere niet langer een doel zijn op hogere

¹ Can do-statements, ook wel descriptoren genoemd, zijn korte, kernachtige omschrijvingen van wat iemand kan in een vreemde taal. (Taalunie Taalprofielen: 2004: 7).

niveaus. Voor meer gedetailleerde informatie over de individuele vaardigheidsniveaus en verschillende schalen van het ERK, zie de publicatie van de Raad van Europa (2001)².

Als gebruiker wordt u uitgenodigd om het systeem van schalen en geassocieerde descriptoren kritisch te gebruiken. De Globale Schalen voor Gebarentalen/Gemeenschappelijke Referentieniveaus (Tabel 1) geven een eenvoudige en meer holistische beschrijving; die kan voor sommige doeleinden ongeschikt zijn. Het ERK moet verder aangepast worden, afhankelijk van de context waarin het wordt gebruikt. De sets van descriptoren die aangeboden worden in het PRO-Sign-instrument stellen situaties voor waarin gebarentaalgebruikers betrokken zijn.

Op de website is een versie in International Sign (IS) beschikbaar van dit document. Ook zijn daar beoordelingsvoorbeelden conform het ERK te vinden.

Methodologie: Ontwikkeling en validering van gebarentaal-descriptoren

Voor de ontwikkeling van de descriptoren voor gebarentalen is gebruik gemaakt van de volgende bronnen:

- Gemeenschappelijk Europees Referentiekader (Raad van Europa, 2001)
- ERK-afgestemd curriculum voor Ierse Gebarentaal (Leeson en Byrne-Dunne, 2009; Leeson en Grehan, 2009)
- ERK-afstemmingen voor Duitse Gebarentaal (Rathmann e.a., 2012)
- ERK-afstemmingen voor Nederlandse Gebarentaal (ATERK NGT, 2013)

Het beschrijven van graduele groei in vaardigheid van taal in visuele-gesticulatieve modaliteit was complex. De descriptoren moesten bovendien beschreven worden, voor talen die geen geschreven vorm hebben. Bij sommige van de bestaande ERK-descriptoren was slechts een kleine verandering in de formulering nodig om ze geschikt te maken voor de beschrijving van gebarentalen, terwijl andere descriptoren aanzienlijke herformuleringen vereisten om aan de modaliteit-specifieke aard van gebarentalen te voldoen. Naast de bronnen hierboven genoemd, heeft bestaand onderzoek over de linguïstiek en verwerving van gebarentalen als tweede taal impliciet bijgedragen aan de ontwikkeling van de descriptoren.

In maart 2016 namen 16 dove en horende experts vanuit heel Europa deel aan de PRO-Sign-netwerkbijeenkomst in Graz, Oostenrijk. Alle deelnemers ontvingen de descriptoren voorafgaand aan de netwerkbijeenkomst in het Engels en in International Sign. Tijdens de bijeenkomst werden de descriptoren voorgelegd aan de participanten in International Sign. De experts gaven feedback over hoe doeltreffend deze descriptoren waren in het weergeven van de bedoelde vaardigheidsniveaus. Op deze manier vond consolidatie van de descriptoren plaats. Ervaren gebarentaaldocenten die niet aanwezig waren bij de netwerkbijeenkomst gaven op afstand achteraf feedback. Deze feedback vormde de basis voor enkele laatste revisies van de niveaodescriptoren voor gebarentalen. Het proces om deze descriptoren te valideren kan pas plaatsvinden nadat deze zijn opgenomen in de lokale context, bijvoorbeeld na de ontwikkeling van een op het ERK-gebaseerd curriculum voor Duitse of Ierse Gebarentaal.

Hoe kan dit document op nationaal niveau gebruikt worden?

Het ERK heeft zich bewezen als een zeer waardevol instrument om greep te krijgen op vreemde (gebaren)taalonderwijs, hoewel het in eerste instantie ontwikkeld werd met gesproken talen in gedachten.

In de meeste Europese landen staat gebarentaalonderwijs nog in de kinderschoenen. De grammatica's van vele gebarentalen zijn nog niet volledig beschreven, en er bestaat aanzienlijke variatie in het niveau van tolkopleidingen op het hele continent (zie De Wit, 2012). Dit document kan daarom op verschillende manieren gebruikt worden. Voor gebarentaalonderwijs kan het functioneren als een baseline om docenten te helpen bij het beoordelen van de taalniveaus van hun

² <http://www.ecml.at/Portals/1/mtp4/pro-sign/documents/Common-Reference-Level-Descriptors-EN.pdf>

leerders. Het kan leerders ondersteunen in het proces om gebarentaalvaardig te worden. Echter, afhankelijk van de duur en de diepgang van de taalcursussen in tolkopleidingen, zou het ERK ook als referentiebron gebruikt kunnen worden of als een solide raamwerk waarop alle gebarentaalcurriculummen zich geheel baseren.

Gezien de significante variatie in gebarentaalonderwijs in Europa moet er nog veel werk worden verricht op nationaal niveau om het ERK maximaal bruikbaar te laten zijn voor eigen, lokale, gebarentalen. Wij hopen dat deze documenten – in het Engels en in International Sign³ – hierbij behulpzaam zullen zijn.

Referenties

- ATERK NGT, 2013. Het Europees Referentiekader voor Talen: Gebarentalen. Manuscript, available at:
[http://www.ecml.at/Portals/1/ProSign/ERK_voor_gebarentaal_2013%20\[CEFR%20for%20sign%20language\]%20in%20Dutch.PDF](http://www.ecml.at/Portals/1/ProSign/ERK_voor_gebarentaal_2013%20[CEFR%20for%20sign%20language]%20in%20Dutch.PDF)
- De Wit, M. (2012). A Comprehensive Guide to Sign Language Interpreting in Europe. E-boek.
- Leeson, L. and Bowen, S. (2013). Assessment Guidelines for Sign Language Interpreting Training Programmes. Brussels: European Forum of Sign Language Interpreters.
- Leeson, L. and Calle, L. (2013). Learning outcomes for graduates of a three year sign language training programme. Brussel: European Forum of Sign Language Interpreters.
- Leeson, L. and Byrne-Dunne, D. (2009). Applying the Common European Reference Framework to the Teaching, Learning and Assessment of Signed Languages (D-sign). Deliverable of the EU project D-Sign.
- Leeson, L. and Grehan, C. (2009). A Common European Framework for Sign Language Curricula? D-Sign(ing) a curriculum aligned to the Common European Framework of Reference. In M. Mertzani (Ed.), *Sign Language Teaching and Learning - Papers from the 1st Symposium in Applied Sign Linguistics* (Vol. 1, pp. 21–33). Bristol: Centre for Deaf Studies, University of Bristol.
- Rathmann, C., Kollien, S. et al. (2012). GERS: Arbeitspapier. Universität Hamburg.

³ In 2019 is dit document naast deze Nederlandse vertaling ook beschikbaar in de volgende talen: Tjechisch, Engels, Ests, Duits, IJslands en Sloveens

Tabel 1 Gemeenschappelijke Referentieniveaus voor gebarentalen: globale schaal

Vaardig gebruiker	C2	<p><i>Kan vrijwel alle gebaarde discourse gemakkelijk begrijpen.</i></p> <p><i>Kan informatie die af-komstig is uit verschillende bronnen (live of vastgelegd) samenvatten, argumenten reconstrueren en hiervan samenhangend verslag doen.</i></p> <p><i>Kan zichzelf spontaan, zeer vloeiend en precies uitdrukken en kan hierbij fijne nuances onderscheiden in betekenissen, zelfs in complexere situaties.</i></p>
	C1	<p><i>Kan een uitgebreid scala van veeleisende, lange teksten (live of vastgelegd) begrijpen en de impliciete betekenis herkennen.</i></p> <p><i>Kan zichzelf vloeiend en spontaan uitdrukken zonder duidelijk naar uitdrukkingen te hoeven zoeken.</i></p> <p><i>Kan flexibel en effectief met taal omgaan ten behoeve van sociale, academische en beroepsmatige doeleinden.</i></p> <p><i>Kan een duidelijke, goed gestructureerde en gedetailleerde tekst over complexe onderwerpen produceren en daarbij gebruikmaken van organisatorische structuren en verbindingselementen.</i></p>
Onafhankelijk gebruiker	B2	<p><i>Kan de hoofdgedachte van een ingewikkelde tekst in gebarendiscourse begrijpen, zowel over concrete als over abstracte onderwerpen, met inbegrip van technische besprekingen in het eigen vakgebied.</i></p> <p><i>Kan zo vloeiend en spontaan reageren dat een normale uitwisseling met native gebarentalige mogelijk is zonder dat dit voor een van de partijen inspanning met zich meebrengt.</i></p> <p><i>Kan duidelijke, gedetailleerde tekst produceren over een breed scala van onderwerpen; kan een standpunt over een actuele kwestie uiteenzetten en daarbij ingaan op de voor- en nadelen van diverse opties.</i></p>
	B1	<p><i>Kan de belangrijkste punten begrijpen uit duidelijke standaardtaal [wat voor gebarentaalgebruikers een locale variant kan zijn] (over vertrouwde zaken die regelmatig voorkomen op het werk, op school en in de vrije tijd).</i></p> <p><i>Kan zich redden in de meeste situaties die kunnen optreden met verschillende gebarentaligen.</i></p> <p><i>Kan een eenvoudige lopende tekst produceren over onderwerpen die vertrouwd of die van persoonlijk belang zijn.</i></p> <p><i>Kan een beschrijving geven van ervaringen en gebeurtenissen, dromen, verwachtingen en ambities en kan kort redeneren en verklaringen geven voor meningen en plannen.</i></p>
Basisgebruiker	A2	<p><i>Kan zinnen en regelmatig voorkomende uitdrukkingen begrijpen die verband hebben met zaken van direct belang (bijvoorbeeld persoonsgegevens, familie, winkelen, plaatselijke geografie, werk).</i></p> <p><i>Kan communiceren in simpele en alledaagse taken die een eenvoudige en directe uitwisseling over vertrouwde en alledaagse kwesties vereisen.</i></p> <p><i>Kan in eenvoudige formuleringen aspecten van de eigen achtergrond, de onmiddellijke omgeving en kwesties op het gebied van directe behoeften beschrijven.</i></p>
	A1	<p><i>Kan vertrouwde dagelijkse uitdrukkingen en basiszinnen, gericht op de bevrediging van concrete behoeften, begrijpen en gebruiken.</i></p> <p><i>Kan zichzelf aan anderen voorstellen en kan vragen stellen en beantwoorden over persoonlijke gegevens zoals waar hij/zij woont, wie hij/zij kent en dingen die hij/zij bezit.</i></p> <p><i>Kan op een simpele wijze reageren, aangenomen dat de andere persoon langzaam en duidelijk gebaart en bereid is om te helpen.</i></p>

Prosign referentieniveaus

Productie

Tabel 2 Zich richten tot een publiek

	<i>ZICH RICHTEN TOT EEN PUBLIEK</i>
C2	<i>Kan een ingewikkeld en zelfs in deze gebarentaal ongewoon onderwerp trefzeker, met zelfvertrouwen en duidelijk presenteren aan een publiek dat er niet vertrouwd mee is, en daarbij de voordracht flexibel structureren en aanpassen aan de behoeften van het publiek. Kan overweg met moeilijke en zelfs vijandige vragen.</i>
C1	<i>Kan een heldere, goed gestructureerde presentatie geven over een complex onderwerp en daarbij standpunten nader uitwerken en ondersteunen met aanvullende punten, overwegingen en relevante voorbeelden. Kan overweg met tussendoor geplaatste opmerkingen en deze spontaan en vrijwel moeiteloos beantwoorden.</i>
B2	<i>Kan een duidelijke, goed opgebouwde presentatie geven, met de nadruk op belangrijke punten en ter zake doende ondersteunende details. Kan spontaan afwijken van een voorbereide tekst en ingaan op belangwekkende punten die vanuit het publiek worden aangedragen, en drukt zich daarbij vaak opmerkelijk vloeiend en gemakkelijk uit.</i>
	<i>Kan een duidelijke, voorbereide presentatie geven, daarbij argumenten voor of tegen een bepaald standpunt noemen en de voor- en nadelen van verschillende opties geven. Kan een reeks vervolgvragen beantwoorden met een mate van vloeiendheid en spontaniteit die noch hem of haar, noch het publiek inspanning kost.</i>
B1	<i>Kan een voorbereide presentatie geven over een vertrouwd onderwerp binnen zijn of haar gebied, die helder genoeg is om het grootste deel van de tijd moeiteloos te worden gevolgd en waarin de belangrijkste punten met een redelijke mate van nauwkeurigheid worden uitgelegd. Kan vragen beantwoorden naar aanleiding van de presentatie, maar moet soms om herhaling vragen als het vragen stellen snel ging.</i>
A2	<i>Kan een korte ingestudeerde presentatie geven over een onderwerp dat betrekking heeft op zijn of haar dagelijks leven, en daarbij beknopt redenen en verklaringen geven voor meningen, plannen en handelingen. Kan een beperkt aantal duidelijke vragen naar aanleiding van de presentatie beantwoorden.</i>
	<i>Kan een korte, ingestudeerde, elementaire presentatie geven over een vertrouwd onderwerp. Kan duidelijke vragen naar aanleiding van de presentatie beantwoorden als hij of zij om herhaling kan vragen en als enige hulp bij het formuleren van het antwoord mogelijk is.</i>
A1	<i>Kan een zeer korte ingestudeerde verklaring gebaren, bijvoorbeeld om een spreker aan te kondigen of een heildronk uit te brengen.</i>

Tabel 3 Compensatie

	<i>COMPENSATIE</i>
C2	<i>Kan zo soepel een gelijkwaardige term gebruiken in plaats van een gebaar dat hem of haar ontschoten is, dat het nauwelijks merkbaar is.</i>
C1	<i>Als B2</i>
B2	<i>Kan met uitweidingen en parafrases hiaten in gebarenschat en structuur opvullen.</i>
B1	<i>Kan de kenmerken van iets concreets omschrijven waarvoor hij of zij zich het juiste gebaar niet kan herinneren. Kan betekenis overbrengen door een gebaar met vergelijkbare betekenis te kwalificeren (bijvoorbeeld een vrachtwagen voor mensen in plaats van een bus).</i>
	<i>Kan een eenvoudig gebaar gebruiken waarvan de betekenis lijkt op het begrip dat hij of zij wil overbrengen, en vraagt daarbij om 'correctie'.</i>
A2	<i>Kan een onjuist gebaar uit zijn of haar repertoire gebruiken en de betekenis verduidelijken met mime/gesticulaties.</i>
	<i>Kan aangeven wat hij of zij bedoelt door het aan te wijzen ('Een van deze, alstublieft').</i>
A1	<i>Geen descriptor beschikbaar.</i>

Tabel 4 Monitoring en herstel

	<i>MONITORING EN HERSTEL</i>
C2	<i>Kan bij een moeilijkheid zo soepel herformuleren en herstructureren dat de gesprekspartner er nauwelijks erg in heeft.</i>
C1	<i>Kan zich bij een moeilijkheid hernemen en herformuleren wat hij of zij wil uitdrukken zonder de gebarenstroom volledig te onderbreken.</i>
B2	<i>Kan vergissingen en fouten corrigeren zodra hij of zij zich ervan bewust is of als ze tot onbegrip en misverstanden leiden leiden. Kan notitie nemen van 'veelgemaakte fouten' en bewust opletten of hij of zij ze maakt.</i>
B1	<i>Kan uitdrukkingen (slips of the hands) of vergissingen die tot misverstanden leiden, corrigeren mits de gesprekspartner aangeeft dat er een probleem is. Kan om bevestiging vragen dat een gebruikte vorm correct is. Kan opnieuw beginnen met een andere tactiek wanneer de communicatie mislukt.</i>
A2	<i>Geen descriptor beschikbaar.</i>
A1	<i>Geen descriptor beschikbaar.</i>

Tabel 5 Gebarentaalproductie in het algemeen

	<i>GEBARENTAALPRODUCTIE IN HET ALGEMEEN</i>
C2	<i>Kan duidelijke, vloeiende, goed geconstrueerde discourse produceren, met een doeltreffende logische structuur die de geadresseerde helpt belangrijke punten op te merken en te onthouden.</i>
C1	<i>Kan duidelijke, gedetailleerde beschrijvingen en presentaties geven van complexe onderwerpen en daarbij subthema's integreren, bepaalde standpunten ontwikkelen en afronden met een passende conclusie.</i>
B2	<i>Kan duidelijke, goed opgebouwde beschrijvingen en presentaties geven, met de juiste nadruk op belangrijke punten en ter zake doende ondersteunende details.</i>
	<i>Kan duidelijke, gedetailleerde beschrijvingen en presentaties geven over een breed scala aan onderwerpen die samenhangen met zijn of haar interessegebied, en daarbij ideeën uitwerken en kracht bijzetten met aanvullende punten en relevante voorbeelden.</i>
B1	<i>Kan redelijk vloeiend een heldere beschrijving volhouden van verscheidene onderwerpen binnen zijn of haar interessegebied, gepresenteerd als een lineaire reeks punten.</i>
A2	<i>Kan een eenvoudige beschrijving of presentatie geven van mensen, woon- of werkomstandigheden, dagelijkse routines, voorkeuren en afkeren en dergelijke in een korte reeks simpele frasen en zinnen die als in een lijst met elkaar verbonden zijn.</i>
A1	<i>Kan eenvoudige, voornamelijk op zichzelf staande frasen produceren over mensen en plaatsen.</i>

Tabel 6 Planning

	<i>PLANNING</i>
C2	<i>Als B2</i>
C1	<i>Als B2</i>
B2	<i>Kan plannen wat er moet worden uitgedrukt en met welke middelen dat moet worden gedaan, rekening houdend met het effect op de geadresseerde(n).</i>
B1	<i>Kan nieuwe combinaties en uitdrukkingen instuderen en uitproberen, en feedback vragen.</i>
	<i>Kan doorgronden hoe hij of zij de hoofdpunten die hij of zij wil overbrengen het beste kan communiceren, gebruikmakend van alle bronnen die beschikbaar zijn en de boodschap beperkend tot wat hij of zij zich kan herinneren of kan uitdrukken.</i>
A2	<i>Kan een geschikte set frasen uit zijn of haar repertoire oproepen en instuderen.</i>
A1	<i>Geen descriptor beschikbaar.</i>

Tabel 7 Openbare mededelingen

	<i>OPENBARE MEDEDELINGEN</i>
C2	<i>Zie C1</i>
C1	<i>Kan mededelingen vloeiend, vrijwel moeiteloos brengen, met gebruikmaking van nadruk en prosodie om fijnere betekenisnuances precies over te brengen.</i>
B2	<i>Kan over de meeste algemene onderwerpen mededelingen doen met een mate van helderheid, vloeiendheid en spontaniteit die de geadresseerde geen inspanning kost of ongemak oplevert.</i>
B1	<i>Kan korte ingestudeerde mededelingen doen over een onderwerp dat betrekking heeft op alledaagse gebeurtenissen op zijn of haar gebied, die ondanks wellicht 'vreemde uitspraak' of vergissingen, toch goed te begrijpen zijn.</i>
A2	<i>Kan zeer korte ingestudeerde mededelingen doen met een voorspelbare, uit het hoofd geleerde inhoud, die begrijpelijk zijn voor een aandachtig publiek.</i>
A1	<i>Geen descriptor beschikbaar.</i>

Tabel 8 Monoloog: ervaringen beschrijven

	<i>MONOLOOG: ervaringen beschrijven</i>
C2	<i>Kan duidelijke, goedlopende, uitvoerige en vaak gedenkwaardige beschrijvingen geven.</i>
C1	<i>Kan duidelijke, gedetailleerde beschrijvingen geven van ingewikkelde en zelfs voor de gebarentaal ongewone onderwerpen. Kan uitvoerige beschrijvingen geven en verhalen vertellen, daarin subthema's integreren, bepaalde punten uitwerken en afronden met een passende conclusie.</i>
B2	<i>Kan duidelijke, gedetailleerde beschrijvingen geven over een breed scala van onderwerpen die betrekking hebben op zijn of haar interessegebied.</i>
B1	<i>Kan heldere beschrijvingen geven over een scala van vertrouwde onderwerpen binnen zijn of haar interessegebied. Kan redelijk vloeiend een helder verhaal vertellen of een heldere beschrijving geven in de vorm van een lineaire opeenvolging van punten. Kan gedetailleerd verslag doen van ervaringen en daarbij gevoelens en reacties beschrijven. Kan details vertellen van onverwachte gebeurtenissen, zoals een ongeluk. Kan de plot van een boek of film navertellen en zijn of haar reacties beschrijven. Kan dromen, verwachtingen en ambities beschrijven. Kan werkelijke of fictieve gebeurtenissen beschrijven. Kan een verhaal vertellen.</i>
A2	<i>Kan een verhaal vertellen of iets beschrijven als een eenvoudige opsomming van punten. Kan alledaagse aspecten beschrijven van zijn of haar omgeving, zoals mensen, plaatsen en werk- of studie-ervaring. Kan korte, elementaire beschrijvingen geven van gebeurtenissen en activiteiten. Kan plannen en afspraken, gewoonten en routinehandelingen, activiteiten in het verleden en per- soonlijke ervaringen beschrijven. Kan in eenvoudige beschrijvende taal korte (vergelijkende) uit- spraken doen over dingen en bezittingen.</i>
A1	<i>Kan uitleggen wat hij of zij goed of slecht vindt aan iets. Kan zichzelf beschrijven, alsmede wat hij of zij doet en waar hij of zij woont.</i>

Tabel 9 Monoloog: een pleidooi houden

	<i>MONOLOOG: een pleidooi houden (bijvoorbeeld in een debat)</i>
C2	<i>Geen descriptor beschikbaar</i>
C1	<i>Geen descriptor beschikbaar</i>
B2	<i>Kan een argument stelselmatig uiteenzetten met de juiste benadrukking van belangrijke punten en relevante ondersteunende details.</i>
	<i>Kan een heldere argumentatie opzetten en daarbij zijn of haar gezichtspunten uitvoerig uitwerken en ondersteunen met aanvullende punten en relevante voorbeelden. Kan een beredeneerd betoog opbouwen uit een keten van argumenten. Kan een standpunt over een actueel onderwerp toelichten en de voor- en nadelen van verschillende opties uiteenzetten.</i>
B1	<i>Kan een argument zo goed uiteenzetten dat het meestal probleemloos kan worden gevolgd.</i>
	<i>Kan in het kort redenen en verklaringen geven voor meningen, plannen en handelingen.</i>
A2	<i>Geen descriptor beschikbaar.</i>
A1	<i>Geen descriptor beschikbaar.</i>

Begrip

Tabel 10 Volgen als lid van het aanwezige publiek

	<i>VOLGEN ALS LID VAN HET AANWEZIGE PUBLIEK</i>
C2	<i>Kan specialistische voordrachten en presentaties volgen waarin veel omgangstaal, varianten van de gebarentaal en niet-vertrouwde terminologie wordt gebezigd.</i>
C1	<i>Kan de meeste voordrachten, discussies en debatten betrekkelijk eenvoudig volgen.</i>
B2	<i>Kan de wezenlijke punten volgen van voordrachten, toespraken, verslagen en andere vormen van academische of professionele presentaties die naar inhoud en vorm complex zijn.</i>
B1	<i>Kan een voordracht of toespraak volgen binnen het eigen vakgebied, mits het onderwerp vertrouwd is en de presentatie direct en helder gestructureerd.</i>
	<i>Kan directe, korte voordrachten over vertrouwde onderwerpen globaal volgen, mits deze worden gehouden in heldere standaardgebarentaal en duidelijk gearticuleerd.</i>
A2	<i>Geen descriptor beschikbaar.</i>
A1	<i>Geen descriptor beschikbaar.</i>

Tabel 11 Volgen van vastgelegde tekst op video

	<i>VOLGEN VAN VASTGELEGDE TEKST OP VIDEO</i>
C2	<i>Als C1</i>
C1	<i>Kan een breed scala van opgenomen en uitgezonden videomateriaal begrijpen, met inbegrip van enig niet-standaard taalgebruik, en fijnere details herkennen zoals impliciete houdingen van en ver- houdingen tussen gebaarders.</i>
B2	<i>Kan opnamen in bekende gebarentaalvarianten begrijpen die veel worden aangetroffen in het sociale, beroeps- of onderwijsleven, en naast de inhoudelijke informatie ook standpunten en houdingen van gebaarders herkennen.</i>
	<i>Kan de meeste vastgelegde videoteksten in bekende gebarentaalvarianten begrijpen. Kan de stemming, toon, enzovoort van de gebaarder herkennen.</i>
B1	<i>Kan de inhoudelijke informatie van het meeste vastgelegde videomateriaal over onderwerpen van persoonlijk belang begrijpen wanneer deze wordt geproduceerd in heldere standaard of locale omgangstaal.</i>
	<i>Kan de hoofdpunten begrijpen van nieuwsberichten op internet (of elders) en van eenvoudiger vastgelegd materiaal over vertrouwde onderwerpen dat betrekkelijk langzaam en helder wordt gearticuleerd.</i>
A2	<i>Kan de wezenlijke informatie begrijpen en onderscheiden in korte opgenomen passages over voor- spelbare alledaagse zaken, die langzaam en helder worden gearticuleerd.</i>
A1	<i>Geen descriptor beschikbaar.</i>

Tabel 12 Betekenis van gebaren en begrip van zinnen afleiden uit de context

	<i>BETEKENIS VAN GEBAREN EN BEGRIP VAN ZINNEN AFLEIDEN UIT DE CONTEXT</i>
C2	<i>Als C1</i>
C1	<i>Is vaardig in het gebruik van contextuele, grammaticale en lexicale aanwijzingen om daaruit houdingen, stemmingen en intenties af te leiden en te anticiperen op het vervolg.</i>
B2	<i>Kan gebruikmaken van uiteenlopende strategieën om tot begrip te komen, waaronder het volgen van hoofdpunten en het controleren van het eigen inzicht aan de hand van contextuele aanwijzingen.</i>
B1	<i>Kan niet-vertrouwde gebaren over onderwerpen met betrekking tot het eigen vak- en interessegebied herkennen aan de context. Kan de betekenis van toevallig onbekende gebaren extrapoleren uit de context en de betekenis van zinnen deduceren, mits het besproken onderwerp vertrouwd is.</i>
A2	<i>Kan zijn of haar begrip van de algemene betekenis van korte teksten over alledaagse onderwerpen van concrete aard gebruiken om de vermoedelijke betekenis van onbekende gebaren af te leiden uit de context.</i>
A1	<i>Geen descriptor beschikbaar.</i>

Tabel 13 Algemene begripsvaardigheid

	<i>ALGEMENE BEGRIPSVAARDIGHEID</i>
C2	<i>Heeft geen moeite met het begrijpen van enige vorm van gebarentaal, hetzij in direct contact, hetzij via de media, voortgebracht met de snelheid van een vaardige gebaarder.</i>
C1	<i>Kan genoeg begrijpen om uitgebreide betogen te volgen over abstracte en complexe onderwerpen buiten zijn of haar eigen vakgebied, al moet hij of zij misschien af en toe een detail laten bevestigen, vooral als de gebruikte gebarenvariant of het accent niet vertrouwd is. Kan een breed scala van idiomatische uitdrukkingen en uitdrukkingen uit de omgangstaal herkennen, en merkt daarbij registerschuivingen op. Kan een uitgebreid betoog volgen, ook wanneer het niet duidelijk gestructureerd is en verbanden slechts worden geïmpliceerd en niet uitdrukkelijk worden benoemd.</i>
B2	<i>Kan standaard gebarentaal begrijpen, hetzij in direct contact, hetzij via de media, over vertrouwde en niet-vertrouwde onderwerpen die gewoonlijk worden aangetroffen in het persoonlijke, sociale, academische of professionele leven. Alleen extreem visuele storing (onvoldoende licht bv), onvoldoende structuur in het betoog en/of idiomatisch taalgebruik bemoeilijken het begrip van wat wordt gebaad.</i>
	<i>Kan de hoofdgedachten begrijpen van naar inhoud en vorm complexe gebarentaaltekst in de standaardomgangstaal over concrete en abstracte onderwerpen, met inbegrip van technische besprekingen in het eigen vakgebied. Kan uitgebreide betogen en complexe redeneringen volgen, mits het onderwerp redelijk vertrouwd is en de richting van de discussie wordt aangegeven met expliciete signalen.</i>
B1	<i>Kan directe feitelijke informatie begrijpen over gewone alledaagse of werkgebonden onderwerpen, en daarbij zowel algemene boodschappen als specifieke details herkennen, mits de gebaren helder worden gearticuleerd in een over het algemeen vertrouwde variant van de gebarentaal.</i>
	<i>Kan de hoofdpunten begrijpen van heldere discourse in standaardtaal over vertrouwde zaken die regelmatig aan de orde komen op het werk, op school, in de vrije tijd, enzovoort, met inbegrip van korte verhalende teksten.</i>
A2	<i>Kan genoeg begrijpen om te kunnen voldoen aan behoeften van concrete aard, mits er helder en langzaam wordt gearticuleerd.</i>
	<i>Kan frasen en uitdrukkingen begrijpen die verband houden met zaken van de meest directe prioriteit (elementaire persoons- en familiegegevens, boodschappen doen, plaatselijke geografie, werk), mits er helder en langzaam wordt gearticuleerd.</i>
A1	<i>Kan gebarentaal volgen die heel langzaam en zorgvuldig wordt gearticuleerd, met lange pauzes om de betekenis op te nemen.</i>

Tabel 14 Gesprekken tussen natieve gebarentaligen begrijpen

	<i>GESPREEKEN TUSSEN NATIEVE GEBARENTALIGEN BEGRIJPEN</i>
C2	<i>Als C1</i>
C1	<i>Kan gemakkelijk complexe interacties van derden volgen in een groepsdiscussie of debat, zelfs over abstracte, complexe en niet-vertrouwde onderwerpen.</i>
B2	<i>Kan een levendig gesprek tussen natieve gebarentaligen volgen.</i>
	<i>Kan met enige inspanning veel volgen van wat rond hem of haar gebaard wordt, maar vindt het soms vaak moeilijk om effectief deel te nemen aan een discussie met meerdere natieve gebarentaligen die hun taal op geen enkele wijze aanpassen.</i>
B1	<i>Kan over het algemeen de hoofdpunten volgen van een uitgebreide discussie die rondom hem of haar wordt gevoerd, mits er duidelijk wordt gearticuleerd in de standaardvariant.</i>
A2	<i>Kan over het algemeen het onderwerp herkennen van de discussie rondom hem of haar, mits er langzaam en duidelijk wordt gebaard.</i>
A1	<i>Geen descriptor beschikbaar.</i>

Tabel 15 Volgen van mededelingen en instructies

	<i>VOLGEN VAN MEDEDELINGEN EN INSTRUCTIES</i>
C2	<i>Als C1</i>
C1	<i>Kan specifieke informatie onttrekken aan publieke mededelingen van slechte kwaliteit waarvan het beeld vervormd is, bijvoorbeeld in een station, stadion, enzovoort. Kan complexe technische informatie begrijpen, zoals bedieningsvoorschriften en specificaties van vertrouwde producten en diensten.</i>
B2	<i>Kan mededelingen en berichten over concrete en abstracte onderwerpen begrijpen, die met normale snelheid worden gebaard in de standaardomgangstaal.</i>
B1	<i>Kan eenvoudige technische informatie begrijpen, zoals bedieningsvoorschriften voor alledaagse apparatuur. Kan gedetailleerde aanwijzingen volgen.</i>
A2	<i>Kan het belangrijkste punt in korte, duidelijke, eenvoudige boodschappen en aankondigingen volgen. Kan eenvoudige aanwijzingen begrijpen over de juiste weg te voet of per openbaar vervoer van A naar B.</i>
A1	<i>Kan zorgvuldig en langzaam tot hem of haar gerichte opdrachten begrijpen en korte, eenvoudige aanwijzingen volgen.</i>

Tabel 16 Kijken naar televisie, internetuitzendingen en film

	<i>KIJKEN NAAR TELEVISIE, INTERNETUITZENDINGEN, EN FILM</i>
C2	<i>Als C1</i>
C1	<i>Kan films volgen waarin een aanzienlijke hoeveelheid taalgebruik uit een niet-bekende variant en idiomatische uitdrukkingen worden gebruikt.</i>
B2	<i>Kan de meeste nieuwsuitzendingen en actualiteitenprogramma's in gebarentaal begrijpen. Kan documentaires, live uitgezonden vraaggesprekken, praatprogramma's, toneelstukken en de meeste films in de standaardvariant van de gebarentaal begrijpen.</i>
B1	<i>Kan een groot deel begrijpen van veel programma's op televisie of internet over onderwerpen van persoonlijk interesse, zoals vraaggesprekken, korte voordrachten en nieuwsverslagen, wanneer deze betrekkelijk langzaam en helder worden gepresenteerd.</i>
	<i>Kan de hoofdpunten vatten van televisieprogramma's over vertrouwde onderwerpen wanneer deze betrekkelijk langzaam en helder worden gearticuleerd.</i>
A2	<i>Kan veranderingen van onderwerp volgen in een feitelijk nieuwsbericht en zich een indruk vormen van de belangrijkste inhoud.</i>
A1	<i>Geen descriptor beschikbaar.</i>

Gesprekken in Gebarentaal

Tabel 17 Conversatie

	<i>CONVERSATIE</i>
C2	<i>Kan gemakkelijk en adequaat converseren, niet gehinderd door talige beperkingen bij het leiden van een volwaardig sociaal en persoonlijk leven.</i>
C1	<i>Kan taal flexibel en doeltreffend gebruiken voor sociale doeleinden, met inbegrip van emotioneel, dubbelzinnig en humoristisch taalgebruik.</i>
B2	<i>Kan een uitgebreide conversatie voeren over de meeste algemene onderwerpen op duidelijk participerende wijze, zelfs in een visueel ongunstige omgeving. Kan betrekkingen onderhouden met natieve gebarentaligen zonder hen onbedoeld te amuseren of te irriteren en zonder hen te verplichten zich anders te gedragen dan zij tegenover elkaar zouden doen. Kan gradaties van emotie overbrengen en de persoonlijke betekenis van gebeurtenissen en ervaringen benadrukken.</i>
B1	<i>Kan onvoorbereid deelnemen aan conversaties over vertrouwde onderwerpen. Kan helder gearticuleerde uitingen volgen die in alledaagse conversatie tot hem of haar gericht worden, maar zal soms moeten vragen om herhaling van bepaalde gebaren en frasen. Kan een conversatie of discussie onderhouden maar is soms moeilijk te volgen wanneer hij of zij precies probeert te uit te drukken wat hij of zij zou willen uitdrukken. Kan gevoelens van verrassing, geluk, verdriet, belangstelling, onverschilligheid, enzovoort, uitdrukken en beantwoorden.</i>
A2	<i>Kan sociaal contact leggen: begroeten en afscheid nemen; voorstellen; bedanken. Kan over het algemeen heldere, tot hem of haar gerichte uitingen in de standaardvariant begrijpen over vertrouwde zaken, mits hij of zij af en toe om herhaling of herformulering kan vragen. Kan deelnemen aan korte gesprekken over belangwekkende onderwerpen in een alledaagse context. Kan in eenvoudige formuleringen uitdrukken hoe hij of zij zich voelt en dank uitspreken.</i>
	<i>Kan zeer korte sociale gesprekken voeren maar is zelden in staat genoeg te begrijpen om uit zichzelf de conversatie gaande te houden, al kan hij of zij uiteindelijk wel begrijpen wat bedoeld wordt als de gebaarder daarvoor de moeite neemt. Kan eenvoudige alledaagse beleefdheidsvormen gebruiken om anderen te begroeten en aan te spreken. Kan uitnodigingen doen, suggesties opperen en verontschuldigen aanbieden, en daarop reageren. Kan aangeven wat hij of zij leuk vindt en wat niet.</i>
A1	<i>Kan zich voorstellen en elementaire uitdrukkingen ter begroeting en ten afscheid gebruiken. Kan vragen hoe het met mensen gaat en reageren op nieuws. Kan alledaagse uitdrukkingen begrijpen, gericht op de vervulling van eenvoudige behoeften van concrete aard, die rechtstreeks tot hem of haar worden gericht in heldere, langzame en herhaalde fraseringen door een sympathieke gebaarder.</i>

Tabel 18 Informele discussie (met vrienden)

	<i>INFORMELE DISCUSSIE (MET VRIENDEN)</i>
C2	<i>Als C1</i>
C1	<i>Kan met gemak complexe interacties van derden volgen en daaraan bijdragen in een groepsdiscussie zelfs als het gaat om abstracte, complexe en niet-vertrouwde onderwerpen.</i>
B2	<i>Kan een levendige discussie tussen natieve gebarentaligen volgen. Kan zijn of haar ideeën en meningen precies uitdrukken en op overtuigende wijze complexe redeneringen presenteren en beantwoorden.</i>
	<i>Kan actief deelnemen aan informele discussies in een vertrouwde context en daarbij commentaar geven, standpunten helder weergeven, alternatieve voorstellen beoordelen en hypothesen poneren en beantwoorden. Kan met enige inspanning veel opvangen van wat rondom hem of haar wordt gezegd in een discussie, maar vindt het soms moeilijk om effectief deel te nemen aan een discussie met verscheidene natieve gebarentaligen die hun taal op geen enkele manier aanpassen. Kan zijn of haar meningen in een discussie verantwoorden en staande houden met ter zake doende verklaringen, argumenten en commentaren.</i>
B1	<i>Kan veel volgen van wat rondom hem of haar wordt geuit over algemene onderwerpen, mits de gesprekspartners zeer idiomatisch taalgebruik vermijden en helder articuleren. Kan zijn of haar gedachten tot uiting brengen over abstracte of culturele onderwerpen zoals toneelstukken en films. Kan uitleggen waarom iets een probleem is. Kan beknopt commentaar geven op de gezichtspunten van anderen. Kan alternatieven vergelijken en tegenover elkaar stellen, bespreken wat er gedaan moet worden, welke richting moet worden ingeslagen, wie of wat moet worden gekozen, enzovoort.</i>
	<i>Kan over het algemeen de hoofdpunten volgen van een informele discussie met vrienden, mits er duidelijk wordt gearticuleerd in de standaardvariant. Kan persoonlijke zienswijzen en meningen geven of vragen in discussies over belangwekkende onderwerpen. Kan zijn of haar meningen en reacties overbrengen met betrekking tot oplossingen voor problemen of praktische vragen, bijvoorbeeld rond de organisatie van een uitstapje (waarheen? wat gaan we doen? hoe komen we daar?). Kan op beleefde wijze een overtuiging, een mening, instemming en afkeuring uitdrukken.</i>
A2	<i>Kan over het algemeen het onderwerp herkennen van de discussie rondom hem of haar, mits deze langzaam en duidelijk wordt gevoerd. Kan bespreken wat men 's avonds of in het weekeinde gaat doen. Kan suggesties doen en beantwoorden. Kan het eens zijn en van mening verschillen met anderen.</i>
	<i>Kan op eenvoudige wijze alledaagse praktische zaken bespreken wanneer men zich helder, langzaam en rechtstreeks tot hem of haar richt. Kan bespreken wat men gaat doen, waar men heen gaat en afspraken maken voor een ontmoeting.</i>
A1	<i>Geen descriptor beschikbaar.</i>

Tabel 19 Informatie-uitwisseling

	<i>INFORMATIE-UITWISSELING</i>
C2	<i>Als B2</i>
C1	<i>Als B2</i>
B2	<i>Kan complexe informatie uitwisselen en advies geven over alle zaken die verband houden met zijn of haar beroepstaken.</i>
	<i>Kan gedetailleerde informatie betrouwbaar doorgeven. Kan helder en gedetailleerd beschrijven hoe een procedure moet worden uitgevoerd. Kan informatie en argumenten uit verschillende bronnen bijeenvoegen en rapporteren.</i>
B1	<i>Kan met enig vertrouwen verzamelde feitelijke informatie over vertrouwde alledaagse en niet-alledaagse zaken binnen zijn of haar vakgebied uitwisselen, controleren en bevestigen. Kan beschrijven hoe iets gedaan moet worden, met gedetailleerde aanwijzingen. Kan een kort verhaal, artikel, lezing, discussie, vraaggesprek of documentaire samenvatten, er zijn of haar mening over geven en nadere vragen over details beantwoorden.</i>
	<i>Kan direct feitelijke informatie achterhalen en doorgeven. Kan gedetailleerde richtingaanwijzingen vragen en opvolgen. Kan meer gedetailleerde informatie verkrijgen.</i>
A2	<i>Kan genoeg begrijpen om eenvoudige routinegesprekken te voeren zonder bovenmatige inspanning. Kan met praktische alledaagse eisen omgaan: directe feitelijke informatie achterhalen en doorgeven. Kan vragen stellen en beantwoorden over gewoonten en routines. Kan vragen stellen en beantwoorden over tijdverdrijf en vroegere activiteiten. Kan korte, eenvoudige opdrachten en aanwijzingen geven en volgen, bijvoorbeeld uitleggen hoe men ergens kan komen.</i>
	<i>Kan communiceren over eenvoudige en alledaagse taken waarvoor een eenvoudige en directe uitwisseling van informatie vereist is. Kan beperkte informatie uitwisselen over vertrouwde en alledaagse lopende zaken. Kan vragen stellen en beantwoorden over wat men op het werk en in de vrije tijd doet. Kan richting aanwijzingen vragen en geven onder verwijzing naar een kaart of plattegrond. Kan persoonlijke informatie vragen en verschaffen.</i>
A1	<i>Kan zorgvuldig en langzaam tot hem of haar gerichte vragen en opdrachten begrijpen en korte, eenvoudige aanwijzingen volgen. Kan eenvoudige vragen stellen en beantwoorden, en eenvoudige uitspraken doen en beantwoorden op het gebied van primaire behoeften of over zeer vertrouwde onderwerpen. Kan vragen beantwoorden en stellen over zichzelf en over anderen, waar zij wonen, wie zij kennen, wat zij bezitten. Kan de tijd aangeven met frasen als 'VOLGENDE WEEK', 'AFGELOPEN VRIJDAG', 'IN NOVEMBER', 'OM DRIE UUR'.</i>

Tabel 20 Interviewen en geïnterviewd worden

	<i>INTERVIEWEN EN GEÏNTERVIEWD WORDEN</i>
C2	<i>Kan zijn of haar aandeel in de dialoog bijzonder goed volhouden, het gesprek structureren en heel vlot en met kennis van zaken converseren als vragensteller of geïnterviewde, zonder enig nadeel ten opzichte van een natieve gebarentalige.</i>
C1	<i>Kan volwaardig aan een vraaggesprek deelnemen als vragensteller of ondervraagde, het punt van discussie vloeiend uitwerken zonder ondersteuning, en goed omgaan met opmerkingen tussendoor.</i>
B2	<i>Kan een doeltreffend, vloeiend vraaggesprek voeren, daarbij spontaan afwijken van voorbereide vragen en ingaan op belangwekkende antwoorden.</i>
	<i>Kan initiatief nemen in een vraaggesprek en ideeën uitwerken en ontwikkelen met een beetje hulp of aansporing van een vragensteller.</i>
B1	<i>Kan concrete informatie verschaffen waarnaar in een vraaggesprek of consult gevraagd wordt (bijvoorbeeld ziekteverschijnselen beschrijven, maar doet dit met beperkte nauwkeurigheid.</i> <i>Kan een voorbereid vraaggesprek voeren en daarbij informatie controleren en bevestigen, al moet hij of zij zo nu en dan om herhaling vragen als de ander snel of uitvoerig antwoordt.</i>
	<i>Kan enig initiatief nemen in een vraaggesprek of consult (bijvoorbeeld om een nieuw onderwerp te berde te brengen) maar is in de interactie erg afhankelijk van de vragensteller.</i> <i>Kan een voorbereide vragenlijst gebruiken om een gestructureerd vraaggesprek te voeren met enige spontane vervolgvragen.</i>
A2	<i>Kan zich begrijpelijk maken in een vraaggesprek en ideeën en informatie over vertrouwde onderwerpen overbrengen, mits hij of zij zo nu en dan om opheldering kan vragen en enigszins wordt geholpen bij het formuleren van wat hij of zij wil uitdrukken.</i>
	<i>Kan in een vraaggesprek eenvoudige vragen beantwoorden en reageren op eenvoudige uitspraken.</i>
A1	<i>Kan in een vraaggesprek antwoord geven op eenvoudige rechtstreekse vragen over persoonlijke gegevens die zeer langzaam en helder worden gearticuleerd in directe niet-idiomatische taal.</i>

Tabel 21 Algemene interactievaardigheden

	<i>ALGEMENE INTERACTIE</i>
C2	<p><i>Heeft een goede beheersing van idiomatische uitdrukkingen en uitdrukkingen uit de omgangstaal en is zich bewust van betekenisconnotaties.</i></p> <p><i>Kan fijnere betekenisnuances precies overbrengen door met redelijke nauwkeurigheid gebruik te maken van een breed hiervoor benodigd repertoire.</i></p> <p><i>Kan bij een moeilijkheid zo soepel herformuleren en herstructureren dat de gesprekspartner er nauwelijks erg in heeft.</i></p>
C1	<p><i>Kan zich vrijwel moeiteloos vloeiend en spontaan uitdrukken.</i></p> <p><i>Heeft een goede beheersing van een breed repertoire aan gebaren, waardoor hiaten in het vocabulaire gemakkelijk kunnen worden gedicht met omschrijvingen.</i></p> <p><i>Er is nauwelijks sprake van zichtbaar zoeken naar uitdrukkingen of van toepassen van vermijdingsstrategieën; slechts een begripsmatig moeilijk onderwerp kan een natuurlijke, vloeiende taalstroom hinderen.</i></p>
B2	<p><i>Kan de taal vloeiend, nauwkeurig en doeltreffend gebruiken in een breed scala van algemene, onderwijs-, beroeps- of ontspanningsonderwerpen en daarbij helder de verhoudingen tussen ideeën aanduiden.</i></p> <p><i>Kan spontaan communiceren met een goede beheersing van de grammatica zonder veel tekenen dat hij of zij zich moet beperken in wat hij of zij wil uitdrukken, en kiest daarbij een mate van formaliteit die in de omstandigheden gepast is.</i></p>
	<p><i>Kan zo vloeiend en spontaan reageren dat een normale uitwisseling en langer durende betrekkingen met natieve gebarentaligen mogelijk zijn zonder dat dit een van de partijen belast.</i></p> <p><i>Kan het persoonlijke betekenis van gebeurtenissen en ervaringen benadrukken, en zienswijzen helder verantwoorden en staande houden met relevante uitleg en argumenten.</i></p>
B1	<p><i>Kan met enig vertrouwen communiceren over vertrouwde alledaagse en niet-alledaagse zaken die betrekking hebben op zijn of haar belangstellings- en vakgebied.</i></p> <p><i>Kan informatie uitwisselen, controleren en bevestigen, omgaan met minder alledaagse situaties en uitleggen waarom iets een probleem is.</i></p> <p><i>Kan gedachten uitdrukken over meer abstracte, culturele onderwerpen zoals films, boeken, muziek, enzovoort.</i></p>
	<p><i>Kan gebruikmaken van een breed scala van eenvoudige taal om zich te redden in de meeste ontmoetingen met natieve gebarentaligen.</i></p> <p><i>Kan onvoorbereid deelnemen aan een gesprek over vertrouwde onderwerpen, uiting geven aan persoonlijke meningen en informatie uitwisselen over onderwerpen die vertrouwd zijn, van persoonlijk belang zijn of betrekking hebben op het dagelijks leven (bijvoorbeeld familie, liefhebberijen/hobby's, werk, reizen en actualiteiten).</i></p>
A2	<p><i>Kan redelijk gemakkelijk interactief zijn in gestructureerde situaties en korte conversaties, mits de ander helpt als dat nodig is.</i></p> <p><i>Kan eenvoudige routinegesprekken voeren zonder bovenmatige inspanning; kan vragen stellen en beantwoorden, en ideeën en informatie uitwisselen, over vertrouwde onderwerpen in voorspelbare alledaagse situaties.</i></p>
	<p><i>Kan communiceren in simpele en alledaagse taken die een eenvoudige en directe informatie-uitwisseling vereisen over vertrouwde en alledaagse zaken die te maken hebben met werk en vrije tijd.</i></p> <p><i>Kan zeer korte sociale gesprekken voeren maar is zelden in staat genoeg te begrijpen om uit zichzelf de conversatie gaande te houden.</i></p>
A1	<p><i>Kan op een simpele manier interactief zijn maar de communicatie is volledig afhankelijk van herhaling in langzamer tempo, herformulering en herstel. Kan eenvoudige vragen stellen en beantwoorden, en eenvoudige uitspraken doen en beantwoorden op het gebied van primaire behoeften of over zeer vertrouwde onderwerpen.</i></p>

Tabel 22 Transacties ter verkrijging van goederen en diensten

	<i>TRANSACTIES TER VERKRIJGING VAN GOEDEREN EN DIENSTEN</i>
C2	<i>Als B2</i>
C1	<i>Als B2</i>
B2	<i>Kan zich talig redden om een oplossing te bereiken voor een meningsverschil, bijvoorbeeld over een onverdiende verkeersboete, financiële aansprakelijkheid voor schade aan een woning of de schuldvraag na een ongeval. Kan argumenten geven voor schadevergoeding, overredende taal gebruiken om genoegdoening te eisen en helder aangeven wat de grenzen zijn van eventuele concessies waartoe hij of zij bereid is.</i>
	<i>Kan een probleem uitleggen en duidelijk maken dat de dienstverlener of de klant een concessie zal moeten doen.</i>
B1	<i>Kan de meeste transacties uitvoeren die kunnen optreden tijdens het reizen, het regelen van vervoer of verblijf, of omgaan met tegenslag tijdens een bezoek aan het buitenland. Kan zich redden in minder routinematige situaties in winkels, bijvoorbeeld bij het retourneren van een aankoop die niet naar tevredenheid is. Kan een klacht indienen. Kan omgaan met de meeste situaties die zich voordoen bij het regelen van een reis of tijdens het reizen, bijvoorbeeld een andere gebaarder vragen waar uit te stappen als het gaat om een onbekende bestemming.</i>
A2	<i>Kan omgaan met gewone aspecten van het dagelijks leven zoals reizen, verblijven, eten en winkelen.</i>
	<i>Kan alledaagse goederen en diensten aanvragen en verschaffen. Kan eenvoudige inlichtingen verkrijgen over reismogelijkheden; gebruikmaken van openbaar vervoer: trein, tram, bus en taxi; de weg vragen en wijzen; kaartjes kopen. Kan dingen vragen en eenvoudige transacties uitvoeren in winkels.. Kan inlichtingen geven en ontvangen over hoeveelheden, aantallen, prijzen, enzovoort. Kan eenvoudige aankopen doen door te zeggen wat hij of zij wil en de prijs te vragen. Kan een maaltijd bestellen.</i>
A1	<i>Kan mensen om dingen vragen en dingen aan mensen geven. Kan overweg met aantallen, hoeveelheden, kosten en tijden.</i>

Tabel 23 Een natieve gebarentalige als gesprekspartner begrijpen

	<i>EEN NATIEVE GEBARENTALIGE ALS GESPREKSPARTNER BEGRIJPEN</i>
C2	<i>Kan iedere natieve gebarentalige als gesprekspartner begrijpen, ook over abstracte en complexe onderwerpen van gespecialiseerde aard buiten het eigen vakgebied, mits in de gelegenheid om te wennen aan een afwijkend accent of variant van de gebarentaal.</i>
C1	<i>Kan tot in de details gebaarde discourse begrijpen over abstracte en complexe onderwerpen van gespecialiseerde aard buiten het eigen vakgebied, al moet hij of zij misschien af en toe een detail laten bevestigen, vooral wanneer het accent van de gebaarder of de gebruikte variant van de gebarentaal niet vertrouwd is.</i>
B2	<i>Kan tot in de details begrijpen wat er tegen hem of haar gebaard wordt in de standaardvariant van de gebarentaal, zelfs in een omgeving die visueel ongunstig is (bijvoorbeeld, onvoldoende licht of een grote afstand tussen de gesprekspartners).</i>
B1	<i>Kan helder gearticuleerde gebarentaal volgen die in alledaagse conversatie tot hem of haar gericht wordt, maar zal soms moeten vragen om herhaling van bepaalde gebaren en frasen.</i>
A2	<i>Kan genoeg begrijpen om eenvoudige routinegesprekken te voeren zonder bovenmatige inspanning. Kan over het algemeen heldere, tot hem of haar gerichte standaardtaal begrijpen over vertrouwde zaken, mits hij of zij af en toe om herhaling of herformulering kan vragen.</i>
	<i>Kan begrijpen wat helder, langzaam en rechtstreeks tot hem of haar wordt gebaard in eenvoudige alledaagse conversatie; kan tot begrip worden gebracht als de gebaarder daarvoor de moeite neemt.</i>
A1	<i>Kan alledaagse uitdrukkingen begrijpen, gericht op de vervulling van eenvoudige behoeften van concrete aard, die rechtstreeks tot hem of haar worden gericht in heldere, langzame en herhaalde gebaren door een sympathieke gebaarder. Kan zorgvuldig en langzaam tot hem of haar gerichte vragen en opdrachten begrijpen en korte, eenvoudige aanwijzingen volgen.</i>

Interactie strategieën

Tabel 24 Vragen om opheldering

	<i>VRAGEN OM OPHELDERING</i>
C2	<i>Als B2</i>
C1	<i>Als B2</i>
B2	<i>Kan vervolgvragen stellen om te controleren of hij of zij heeft begrepen wat een gebaarder wilde uitdrukken en om opheldering te krijgen over zaken die voor meerdere uitleg vatbaar zijn.</i>
B1	<i>Kan anderen vragen te verhelderen of uit te werken wat zij zojuist gebaard hebben.</i>
A2	<i>Kan heel eenvoudig om herhaling vragen wanneer hij of zij iets niet begrijpt. Kan met standaardzinnen om opheldering vragen over sleutelgebaren of -frasen die niet zijn begrepen.</i>
	<i>Kan aangeven dat hij of zij iets niet heeft kunnen volgen.</i>
A1	<i>Geen descriptor beschikbaar.</i>

Tabel 25 Samenwerken

	<i>SAMENWERKEN</i>
C2	<i>Als C1</i>
C1	<i>Kan eigen bijdragen vaardig in verband brengen met die van andere sprekers.</i>
B2	<i>Kan uitspraken en gevolgtrekkingen van feedback of opvolging voorzien en daarmee de de discussie verder brengen. Kan discussies over vertrouwde onderwerpen op gang helpen en houden door te bevestigen dat iets begrepen is, anderen uit te nodigen de beurt te nemen, enzovoort.</i>
B1	<i>Kan een elementair repertoire aan taal en strategieën benutten om een gesprek of discussie gaande te houden. Kan samenvatten op welk punt een discussie is beland en zo helpen het gesprek te focussen.</i>
	<i>Kan gedeeltelijk herhalen wat iemand anders heeft geïd om wederzijds begrip te bevestigen en te helpen de ontwikkeling van ideeën op koers te houden. Kan anderen uitnodigen aan de discussie deel te nemen.</i>
A2	<i>Kan aangeven wanneer hij of zij het gesprek kan volgen.</i>
A1	<i>Geen descriptor beschikbaar.</i>

Tabel 26 Het woord nemen

	<i>HET WOORD NEMEN</i>
C2	<i>Als C1</i>
C1	<i>Kan een toepasselijke frase kiezen uit een paraat scala van gespreksfuncties om zijn of haar opmerkingen zo in te leiden dat de aandacht van de geadresseerden wordt getrokken, of om tijd te winnen en de aandacht vast te houden tijdens het nadenken.</i>
B2	<i>Kan op gepaste wijze ingrijpen in een discussie en daarvoor de juiste taal gebruiken. Kan op gepaste wijze een gesprek beginnen, onderhouden en beëindigen, en daarbij doeltreffend beurten nemen. Kan een gesprek beginnen, op de juiste ogenblikken zijn of haar beurt nemen en de conversatie beëindigen wanneer dat nodig is, zij het niet altijd op elegante wijze. Kan standaardzinnen gebruiken (bijvoorbeeld: 'GOEIE VRAAG') Dat is een moeilijk te beantwoorden vraag') om tijd te winnen en de beurt te behouden tijdens het zoeken naar gebaren.</i>
B1	<i>Kan ingrijpen in een discussie over een vertrouwd onderwerp en een gepaste frase gebruiken om de beurt te krijgen.</i>
	<i>Kan een eenvoudig rechtstreeks gesprek beginnen, gaande houden en beëindigen over onderwerpen die vertrouwd of van persoonlijk belang zijn.</i>
A2	<i>Kan eenvoudige technieken toepassen om een kort gesprek te beginnen, gaande te houden of te beëindigen. Kan een eenvoudig rechtstreeks gesprek beginnen, gaande houden en beëindigen.</i>
	<i>Kan om aandacht vragen.</i>
A1	<i>Geen descriptor beschikbaar.</i>

Verwerken van teksten

Tabel 27 Algemeen Linguïstisch bereik

	<i>ALGEMEEN LINGUIÏSTISCH BEREIK</i>
C2	<i>Kan gebruik maken van een volledige en betrouwbare beheersing van een zeer breed scala van taal om gedachten precies te formuleren, nadruk te leggen, onderscheid te maken en ambiguïteit uit te sluiten. Er zijn geen tekenen dat hij of zij beperkt wordt in wat hij of zij wil uitdrukken.</i>
C1	<i>Kan een geschikte formulering kiezen uit een breed scala van taal om zich helder uit te drukken, zonder zich te hoeven beperken in wat hij of zij wil zeggen.</i>
B2	<i>Kan zich helder uitdrukken zonder veel aanwijzingen dat hij of zij beperkt wordt in wat hij of zij wil zeggen.</i>
	<i>Beschikt over een voldoende breed scala van taal om duidelijke beschrijvingen te geven, standpunten te formuleren en argumenten te geven en daarbij bepaalde complexe zinsvormen te gebruiken, zonder al te opvallend te hoeven zoeken naar gebaren.</i>
B1	<i>Beschikt over een voldoende breed scala van taal om abstracte of culturele onderwerpen te beschrijven zoals gebarenpoëzie of films.</i>
	<i>Beschikt over genoeg taal om zich te redden, met een gebarenschat die voldoende is om zich, met enige aarzeling en omhaal van woorden, te uiten over onderwerpen als familie, hobby's en interessegebieden, werk, reizen en actualiteiten, maar lexicale beperkingen kunnen nog tot herhaling soms zelfs tot problemen met formuleren leiden.</i>
A2	<i>Beschikt over een repertoire van elementaire taal dat hem of haar in staat stelt met voorspelbare alledaagse situaties om te gaan, al zal hij of zij de boodschap vaak geweld moeten aandoen en naar gebaren moeten zoeken.</i>
	<i>Kan beknopte alledaagse uitdrukkingen voortbrengen om te voldoen aan eenvoudige behoeften van concrete aard: persoonlijke gegevens, dagelijkse routines, wensen en behoeften, verzoeken om inlichtingen.</i>
	<i>Kan elementaire zinspatronen gebruiken en communiceren met uit het hoofd geleerde frasen, korte vaste uitdrukkingen en formules over zichzelf en anderen, wat zij doen, plaatsen, bezittingen, enzovoort. Beschikt over een beperkt repertoire van korte uit het hoofd geleerde frasen voor voorspelbare overlevingssituaties; in niet-alledaagse situaties komen regelmatig mislukte communicatie en misverstanden voor.</i>
A1	<i>Beschikt over een zeer elementair bereik van eenvoudige uitdrukkingen over persoonlijke gegevens en behoeften van concrete aard.</i>

Tabel 28 Grammaticale correctheid

	<i>GRAMMATICALE CORRECTHEID</i>
C2	<i>Blijft grammaticaal meester van complexe taal, ook wanneer de aandacht elders is gericht (bijvoorbeeld op vooruitdenken of het monitoren van de reacties van anderen).</i>
C1	<i>Handhaaft consequent een hoge mate van grammaticale correctheid; fouten zijn zeldzaam en moeilijk aan te wijzen.</i>
B2	<i>Goede beheersing van de grammatica; incidentele vergissingen, niet-stelselmatige fouten en kleine onvolkomenheden in de zinsstructuur kunnen nog voorkomen maar zijn zeldzaam en worden meestal achteraf verbeterd.</i>
	<i>Toont een betrekkelijk grote beheersing van de grammatica. Maakt geen vergissingen die tot misverstanden leiden.</i>
B1	<i>Communiqueert redelijk correct in vertrouwde omstandigheden; vertoont over het algemeen een goede grammaticale beheersing maar met merkbare invloed vanuit de moedertaal. Fouten komen voor, maar het is altijd duidelijk wat hij of zij probeert uit te drukken.</i>
	<i>Maakt met een redelijke mate van nauwkeurigheid gebruik van een repertoire van veelgebruikte 'routines' en patronen die bekend zijn vanuit meer voorspelbare situaties.</i>
A2	<i>Gebruikt bepaalde eenvoudige constructies correct, maar maakt nog stelselmatig elementaire fouten – bijvoorbeeld door verschillende tijden door elkaar te gebruiken en niet te letten op congruentie; toch is meestal wel duidelijk wat hij of zij probeert te zeggen.</i>
A1	<i>Toont slechts beperkte beheersing van enkele eenvoudige grammaticale constructies en zinspatronen in een geleerd repertoire.</i>

Tabel 29 Fonologische beheersing

	<i>FONOLOGISCHE BEHEERSING</i>
C2	<i>Als C1</i>
C1	<i>Kan de intonatie variëren en de juiste nadruk in zinnen leggen om ook fijnere betekenisnuances uit te drukken.</i>
B2	<i>Heeft een heldere, natuurlijke articulatie en intonatie verworven.</i>
B1	<i>De articulatie is duidelijk te volgen ook al is soms sprake van een vreemde uitvoering en worden er incidenteel uitvoeringsfouten gemaakt.</i>
A2	<i>De articulatie is over het algemeen voldoende helder te volgen ondanks een merkbaar onjuiste uitvoering. Gesprekspartners zullen af en toe om herhaling moeten vragen.</i>
A1	<i>De articulatie van een zeer beperkt repertoire van geleerde gebaren en frasen is met enige inspanning te volgen voor moedertaalgebaarders die gewend zijn om te gaan met gebarentaalleerders.</i>

Tabel 30 Sociolinguïstische trefzekerheid

	<i>SOCIOLINGUIÏSTISCHE TREFZEKERHEID</i>
C2	<p><i>Heeft een goede beheersing van idiomatische uitdrukkingen en uitdrukkingen uit de omgangstaal, en is zich bewust van betekenisconnotaties op verschillende niveaus.</i></p> <p><i>Begrijpt volledig de sociolinguïstische en sociaalculturele implicaties van de taal die wordt gebruikt door natieve gebaarders en kan dienovereenkomstig reageren.</i></p> <p><i>Kan doeltreffend bemiddelen tussen gebruikers van de doeltaal en van die van zijn of haar oorspronkelijke gemeenschap, rekening houdend met sociaal-culturele en sociolinguïstische verschillen.</i></p>
C1	<p><i>Kan een breed scala van idiomatische uitdrukkingen en uitdrukkingen uit de omgangstaal herkennen en heeft daarbij oog voor registerveranderingen; heeft echter zo nu en dan behoefte aan bevestiging van details, vooral als het accent niet-vertrouwd is.</i></p> <p><i>Kan films volgen met veel plat taalgebruik en idiomatische uitdrukkingen. Kan taal flexibel en doeltreffend aanwenden voor sociale doeleinden met inbegrip van emotioneel, dubbelzinnig en humoristisch taalgebruik.</i></p>
B2	<p><i>Kan zich vol vertrouwen, helder en beleefd uitdrukken in een formeel of informeel register, passend bij de situatie en de betrokkene(n).</i></p>
	<p><i>Kan met enige inspanning groepsdiscussies volgen en daaraan bijdragen, zelfs wanneer er snel en informeel wordt gebaard.</i></p> <p><i>Kan betrekkingen onderhouden met natieve gebaarders zonder hen onbedoeld te amuseren of te irriteren en zonder hen te verplichten zich anders te gedragen dan zij tegenover een natieve gebaarder zouden doen.</i></p> <p><i>Kan zich in situaties op gepaste wijze uitdrukken en weet ernstige fouten in de formulering te vermijden.</i></p>
B1	<p><i>Kan een breed scala van taalfuncties uitvoeren en beantwoorden met de meest voorkomende vormen in een neutraal register.</i></p> <p><i>Is zich bewust van de belangrijkste beleefdheidsconventies en handelt dienovereenkomstig. Is zich bewust van en let op tekenen van de belangrijkste verschillen tussen de betrokken gemeenschap en die van hem of haar zelf, wat betreft gewoonten, gebruiken, houdingen, waarden en overtuigingen</i></p>
A2	<p><i>Kan op eenvoudige wijze elementaire taalfuncties zelf toepassen en er op reageren, zoals het uitwisselen van informatie, reageren op verzoeken en het weergeven van meningen en houding.</i></p> <p><i>Kan op eenvoudige maar doeltreffende wijze sociale contacten aangaan gebruikmakend van algemeen gangbare uitdrukkingen en elementaire routines.</i></p>
	<p><i>Kan zeer korte sociale contacten aangaan en daarbij gebruik maken van alledaagse beleefde omgangsvormen zoals aanspreken en begroeten.</i></p> <p><i>Kan onder andere uitnodigen, suggesties doen, verontschuldigen aanbieden en daarop reageren.</i></p>
A1	<p><i>Kan contact leggen door gebruik te maken van eenvoudige alledaagse beleefdheidsvormen en begrippen zoals alstublieft, dankuwel en sorry, enz. en bij begroeting, afscheid en kennismaking.</i></p>

Tabel 31 Beheersing van de gebarenschat

	<i>BEHEERSING VAN DE GEBARENSCHAT</i>
C2	<i>Consequent correct en toepasselijk gebaargebruik</i>
C1	<i>Incidentele kleine vergissingen, maar geen echte fouten in gebaarkeuze.</i>
B2	<i>Trefzekerheid in gebaarkeuze is over het algemeen hoog, al komen enige verwarring en onjuist gebaargebruik wel voor zonder de communicatie te belemmeren,</i>
B1	<i>Goede beheersing van elementaire gebarenschat, al doen zich nog wel grote fouten voor wanneer meer complexe gedachten worden geformuleerd of niet-vertrouwde onderwerpen en situaties aan de orde zijn.</i>
A2	<i>Kan een beperkt repertoire gebaren inzetten om te voorzien in concrete alledaagse behoeften.</i>
A1	<i>Geen descriptor beschikbaar</i>

Tabel 32 Bereik van de gebarenschat

	<i>BEREIK VAN DE GEBARENSCHAT</i>
C2	<i>Heeft een goede beheersing van een breed lexicaal repertoire met inbegrip van idiomatische uitdrukkingen en uitdrukkingen uit de omgangstaal; toont zich bewust van betekenisconnotaties.</i>
C1	<i>Heeft een goede beheersing van een breed repertoire [vast en productief lexicon] aan gebaren, waardoor hiaten in de gebarenschat gemakkelijk kunnen worden gedicht met omschrijvingen; er is in geringe mate sprake van vermijdingsstrategieën en zichtbaar zoeken naar uitdrukkingen. Goede beheersing van idiomatische uitdrukkingen en uitdrukkingen uit de omgangstaal.</i>
B2	<i>Beschikt over een goede gebarenschat [vast en productief lexicon] voor zaken die verband houden met zijn of haar vakgebied en de meeste algemene onderwerpen. Kan variatie aanbrengen in formuleringen om te veel herhaling te voorkomen, al kunnen hiaten in de gebarenschat nog wel tot aarzeling en omschrijving leiden.</i>
B1	<i>Beschikt over voldoende lexicon om zich, met enige omhaal van gebaren, te uiten over de meeste onderwerpen die betrekking hebben op het dagelijks leven, zoals familie, hobby's en interesses, werk, reizen en actualiteiten.</i>
A2	<i>Beschikt over voldoende gebaren [vast en productief lexicon] om alledaagse handelingen uit te voeren die betrekking hebben op vertrouwde situaties en onderwerpen.</i>
	<i>Beschikt over voldoende gebaren [vast lexicon] voor elementaire communicatie- en levensbehoeften. Heeft een voldoende (verworven) lexicon om met simple overlevingsbehoeften om te gaan.</i>
A1	<i>Heeft een elementaire gebarenschat [vast lexicon] die bestaat uit geïsoleerde gebaren en frasen met betrekking tot bepaalde concrete situaties.</i>

Pragmatische competenties

Table 33 Flexibiliteit

	<i>FLEXIBILITEIT</i>
C2	<i>Toont grote flexibiliteit bij het herformuleren van ideeën en gebruik van verschillende taalvormen om iets te benadrukken, om aan te passen aan verschillende situaties, gesprekspartner, enz. om dubbelzinnigheid te vermijden.</i>
C1	<i>Als B2</i>
B2	<i>Kan wat hij of zij zegt en de manier van uitdrukken aanpassen aan de situatie, de ontvanger en omstandigheden en een passende mate van formaliteit gebruiken.</i>
	<i>Kan zich in stijl en nadruk aanpassen aan wijzigingen van ‘toon’ die in veel algemene conversaties gebruikelijk is. Kan variëren in zijn of haar formulering.</i>
B1	<i>Kan zijn of haar manier van uitdrukken aanpassen aan minder alledaagse en zelfs moeilijke situaties.</i>
	<i>Kan een breed scala van eenvoudige taal flexibel inzetten om veel van wat hij of zij wil zeggen.</i>
A2	<i>Kan goed ingestudeerde en geleerde eenvoudige frasen aanpassen aan bepaalde omstandigheden door beperkte lexicale substitutie.</i>
	<i>Kan geleerde frasen uitbreiden door hun elementen iets anders te combineren.</i>
A1	<i>Geen descriptor beschikbaar</i>

Tabel 34 Narratieven

	<i>NARRATIEVEN</i>
C2	<i>Als C1</i>
C1	<i>Kan uitgewerkte beschrijvingen geven en verhalen vertellen en daarbij subthema's integreren, bepaalde standpunten ontwikkelen en afronden met een passende conclusie.</i>
B2	<i>Kan een heldere beschrijving geven of duidelijk verhaal vertellen, en daarbij de hoofdpunten uitwerken en ondersteunen met relevante aanvullende punten en voorbeelden.</i>
B1	<i>Kan redelijk vloeiend een helder verhaal vertellen of een heldere beschrijving geven in de vorm van een lineaire opeenvolging van punten.</i>
A2	<i>Kan een verhaal vertellen of iets beschrijven als een simpele opsomming van punten.</i>
A1	<i>Geen descriptor beschikbaar</i>

Thematische ontwikkeling

Tabel 35 Coherentie en Cohesie

	<i>COHERENTIE EN COHESIE</i>
C2	<i>Kan samenhangende tekst produceren en daarbij volledig en gepast gebruik maken van uiteenlopende ordeningspatronen en een breed scala van cohesie bevorderende elementen.</i>
C1	<i>Kan duidelijke, vloeiende, goed gestructureerde gebarentaal voortbrengen, die getuigt van een goede beheersing van ordeningspatronen, verbindingswoorden en cohesie bevorderende elementen.</i>
B2	<i>Kan een groot aantal verbindingswoorden verbindingsgebaren doelmatig gebruiken om de verbanden tussen ideeën helder aan te geven.</i>
	<i>Kan gebruikmaken van een beperkt aantal cohesie bevorderende elementen om zijn of haar uitingen te verbinden tot een helder, coherent betoog, hoewel in een langere bijdrage sprake kan zijn van een zekere 'springerigheid'.</i>
B1	<i>Kan een reeks kortere, op zichzelf staande eenvoudige elementen verbinden tot een samenhangende lineaire opeenvolging van punten.</i>
A2	<i>Kan de meest voorkomende verbindingswoorden gebruiken om enkelvoudige zinnen te verbinden om een verhaal te vertellen of iets te beschrijven als een eenvoudige opsomming van punten.</i>
	<i>Kan gebaargroepen verbinden met eenvoudige voegwoorden als 'EN', 'MAAR' en 'OMDAT'.</i>
A1	<i>Kan gebaren of gebaargroepen met elkaar verbinden met heel elementaire lineaire verbindingswoorden als 'EN' of 'TOEN'.</i>

Kwalitatieve factoren

Tabel 36 Propositionele nauwkeurigheid

	<i>PROPOSITIONELE NAUWKEURIGHEID</i>
C2	<i>Kan fijnere betekenisnuances precies overbrengen door redelijk accuraat gebruik te maken van een breed scala van kwalificerende elementen (zoals bijwoorden van gradatie en beperkende bijzinnen). Kan nadruk geven, onderscheiden maken en dubbelzinnigheid wegnemen.</i>
C1	<i>Kan meningen en uitspraken precies kwalificeren met betrekking tot bijvoorbeeld de mate van zekerheid/onzekerheid, geloofwaardigheid/twijfel, waarschijnlijkheid, enzovoort.</i>
B2	<i>Kan gedetailleerde informatie betrouwbaar doorgeven.</i>
B1	<i>Kan de hoofdpunten van een idee of probleem uitleggen met een redelijke mate van nauwkeurigheid.</i>
	<i>Kan simpele, directe informatie van onmiddellijk belang overbrengen en daarbij duidelijk maken welk punt hij of zij het belangrijkste vindt. Kan de belangrijkste punten die hij of zij wil overbrengen, begrijpelijk uitdrukken.</i>
A2	<i>Kan overbrengen wat hij of zij wil zeggen in een eenvoudige rechtstreekse uitwisseling van beperkte informatie over vertrouwde en alledaagse zaken, maar moet in andere situaties de boodschap meestal wat geweld aandoen.</i>
A1	<i>Geen descriptor beschikbaar</i>

Tabel 37 Vloeiendheid

	<i>VLOEIENDHEID</i>
C2	<i>Kan zich langere tijd uitdrukken met een natuurlijke, moeiteloze taalstroom zonder aarzelingen. Pauzeert alleen om na te denken over precies de juiste gebaren om zijn of haar gedachten uit te drukken of om een passend voorbeeld of een verklaring te vinden.</i>
C1	<i>Kan zich vrijwel moeiteloos vloeiend en spontaan uitdrukken. Slechts een begripsmatig moeilijk onderwerp kan een natuurlijke, vloeiende taalstroom hinderen.</i>
B2	<i>Kan spontaan communiceren en vertoont daarbij vaak opmerkelijke vloeiendheid en uitdrukkingsgemak, ook in langere complexe teksten.</i>
	<i>Kan langere stukken tekst produceren in een redelijk gelijkmatig tempo; hoewel hij of zij kan aarzelen tijdens het zoeken naar juiste betekenissen en uitdrukkingen, zijn er weinig merkbare pauzes. Kan zo vloeiend en spontaan reageren dat een normale uitwisseling met nativeve gebaarders mogelijk is zonder dat dit voor een van de partijen belasting met zich meebrengt.</i>
B1	<i>Kan zich betrekkelijk gemakkelijk uitdrukken. Ondanks enige problemen met formuleren, die tot pauzes en 'doodlopende wegen' leiden, kan hij of zij zonder hulp doeltreffend verder gaan.</i>
	<i>Kan op verstaanbare wijze doorgebaren, ook al pauzeert hij of zij regelmatig voor grammaticale en lexicale planning en er heel duidelijk sprake is van herstelacties, vooral in langere vrij geproduceerde stukken tekst.</i>
A2	<i>Kan zich in korte uitingen verstaanbaar maken, ondanks heel duidelijke onderbrekingen, valse starts en herformuleringen.</i>
	<i>Kan frasen over vertrouwde onderwerpen met voldoende gemak construeren om korte interacties te hanteren, ondanks heel duidelijke aarzelingen en valse starts.</i>
A1	<i>Kan zeer korte, geïsoleerde, voornamelijk voorgekauwde uitingen hanteren, met veel onderbrekingen om naar uitdrukkingen te zoeken, minder vertrouwde gebaren te articuleren en de communicatie te herstellen.</i>

Termenlijst

ERK Algemene termen

Tweetaligheid/bimodale tweetaligheid; Plurilingualiteit/ multilingualiteit	<p>Tweetaligheid (of bilingualiteit): Het vermogen van een individu of een samenleving om te kunnen communiceren in twee talen, op welk niveau dan ook.</p> <p>Bimodale tweetaligheid kan gedefinieerd worden als het tweetalige vermogen in een gesproken en een gebarentaal, verwijzend naar de verschillende modaliteiten waarin ze gebruikt worden.</p> <p>Multilingualiteit: het voorkomen van meer dan één taal in een samenleving of een gemeenschap.</p> <p>Plurilingualiteit: het vermogen van een individu om te communiceren, op welk niveau dan ook, in twee of meer talen.</p>
Uitspraak en accent	<p>Uitspraak verwijst naar de manier waarop een woord of taal wordt uitgesproken, of hoe iemand een woord uitspreekt. Wanneer men zegt dat iemand een ‘juiste uitspraak’ heeft, dan verwijst dit naar zowel uitspraak als accent in een bepaald dialect. Een woord kan op verschillende manieren uitgesproken worden door verschillende individuen of groepen. Uitspraakverschillen worden beïnvloed door veel factoren, onder andere waar iemand opgegroeid is, waar die nu woont, of iemand een aandoening heeft die de spraak- of gebarenproductie beïnvloedt; de etnische/culturele achtergrond; sociale klasse of opleiding.</p> <p>Uitspraak kan gedefinieerd worden als de manier waarop iemand (manueel of gesproken) gebaren/woorden uit; Het is de uiting in een gesproken of een gebarentaal. We kunnen daarbij opmerken dat de term uitspraak ook gebruikt wordt voor de manier waarop een woord of gebaar gewoonlijk gevormd wordt (gesproken of gebaad). In gebarentalen wordt ‘uitspraak’ meestal ‘gebarenproductie’ genoemd.</p> <p>Accent verwijst naar een speciale manier van uitspreken/uitvoeren van woorden of gebaren (bijvoorbeeld omdat iemand een regionaal of buitenlands accent heeft, dat als ‘anders’ kan worden beschouwd dan een lokaal accent).</p>
Vloeiendheid (functionele communicatieve vaardigheid)	<p>In het ERK wordt vloeiendheid gedefinieerd als het vermogen zich moeiteloos en vakkundig uit te drukken in een taal, op een natuurlijke, vlotte manier die de spreker/gebaarder in staat stelt effectief te communiceren in verschillende situaties. Vloeiendheid wordt vaak gebruikt om te verwijzen naar iemands welsprekendheid en bekwaamheid in woord of gebaar.</p>

<p>Idioom/idiomatische uitdrukkingen/idiomatische gebaren/metafoor</p>	<p>Idioom is het geheel van uitdrukkingen in een taal waarvan de betekenis niet geraden kan worden op basis van de betekenis van elk woord apart. Als iets ‘uit de lucht komt vallen’ in het Nederlands bijvoorbeeld, dan gebeurt het onverwacht. In ÖGS (Oostenrijkse Gebarentaal) wordt ALTE SOUPE (OUDE SOEP) gebruikt om aan te geven dat iets ouderwets is, of een probleem is dat allang bekend is.</p> <p>Iets wat beschouwd wordt als representatief of symbolisch voor iets anders, wordt een metafoor genoemd. Als iemand een ‘tijger’ wordt genoemd, is ze heel sterk. Als EI GEBROKEN (ÖGS) wordt gebaard betekent dit dat men niet terug kan. (het is dus te laat om de uitkomst van een gebeurtenis te veranderen).</p>
<p>Spreektaal</p>	<p>Spreektaal beschrijft informele uitdrukkingen die vaak voorkomen in alledaagse situaties en niet in formele situaties. Bijvoorbeeld: Als van iemand informeel wordt gezegd dat hij/zij van lotje getikt is, dan is hij/zij gek geworden.</p>
<p>Pragmatiek</p>	<p>Pragmatiek bestudeert hoe taal wordt beïnvloed door de situaties waarin het gebruikt wordt. Wanneer gebaarders of sprekers pragmatische competent zijn, weten zij taal te gebruiken om zaken te verkrijgen of handelingen uit te voeren. Zij weten hoe gebaren/woorden concepten kunnen uitdrukken die anders zijn dan wat zij lijken te betekenen.</p> <p>Context heeft invloed op taalgebruik in alle situaties. Het beïnvloedt bijvoorbeeld hoe een tekst wordt uitgesproken of geschreven in een bepaalde situatie. Context beïnvloedt ook de communicatieve situatie waarin discourse wordt geproduceerd en begrepen: de context heeft invloed op de talige keuzes van de gebaarder/spreker. Hoe een gebaarder/spreker een context conceptualiseert zal beïnvloeden wat hij/zij zegt, gedreven door de situatie waarin men zich bevindt. Dit resulteert in de juiste communicatie, gevoelig voor de situationele context.</p>
<p>Sociolinguïstische competentie</p>	<p>Sociolinguïstische competentie heeft betrekking op kennis en vaardigheden die nodig zijn om te kunnen omgaan met de sociale dimensie van taal.</p> <p>Sociolinguïstische competentie is het kunnen interpreteren van de sociale betekenis van taalkundige variatie, van de taal- en codeswitching-keuzes die gebaarders/sprekers maken in specifieke situaties met als doel deel te kunnen nemen aan een scala van communicatieve activiteiten.</p> <p>Ook is sociolinguïstische competentie onderdeel van de sociaalculturele vaardigheid van mensen die maakt dat leden van een gemeenschap kunnen participeren in verschillende activiteiten in linguïstisch en cultureel diverse contexten.</p>

<p>Propositie/propositionele nauwkeurigheid</p>	<p>Talige proposities kunnen omschreven worden als descriptoren van ‘werkelijkheid’ [<i>states of affairs</i>] of de basiselementen van zinsbetekenis.</p> <p>Deze omvatten verwijzing naar diegene die handelt (agens, iets ondergaat (patiens) en naar activiteiten om de relaties tussen concepten aan te geven waaraan een gebaarder/spreker refereert. Proposities kunnen uitspraken, vragen en opdrachten (imperatieven) bevatten, maar zijn hiertoe niet beperkt.</p> <p>Voorbeeld: <i>De vrouw maakte de soep (uitspraak)</i> <i>Maakt de vrouw de soep? (vraag)</i> <i>De vrouw moet nu soep maken! (opdracht)</i></p> <p>Hoewel de zinnen hierboven verschillen in illocutionaire kracht (uitspraak, vraag en opdracht), delen ze een propositioneel element, namelijk de agens (de vrouw), de activiteit (maken) en de patiens (de soep). In gebarentalen bevat de propositie gebaren en non-manuele componenten die op een bepaalde manier gecombineerd worden, afhankelijk van het type propositie.</p> <p>In het ERK is propositionele nauwkeurigheid gedefinieerd als de bekwaamheid van iemand om gedachten en proposities zo te formuleren dat de bedoeling van de uiting duidelijk is.</p>
<p>Cohesie en coherentie</p>	<p>Cohesie is het gebruik van taalkundige elementen om de samenhang tussen zinnen en tekstonderdelen vorm te geven.</p> <p>Coherentie is een kenmerk mentale representatie van een tekst door de gesprekspartners. Cohesie en coherentie kunnen niet volledig van elkaar worden gescheiden: ze werken in harmonie om ervoor te zorgen dat de pogingen van de gebaarder/spreker/ schrijver om een samenhangende tekst te produceren kan worden waargenomen door de gesprekspartner/lezer.</p>
<p>Tekstsoorten & genre</p>	<p>Tekstsoorten verwijzen naar de soorten of categorieën teksten die we produceren. Dit zijn: argumentatieve teksten (d.w.z. beide kanten van een argument presenteren), informatieve teksten (bijvoorbeeld uitleg geven over wat er is gebeurd), verklarende teksten (informatie over processen verstrekken, vaak in chronologische volgorde) en verhalende teksten (presentatie van een verhaal (of narratief) met informatie over personages, plaats en tijd).</p>

<p>Deictische (deixis) en anaforische (anaphora) verwijzingen</p>	<p>Deictische referentie (deixis) heeft betrekking op hoe we referenties in het discours introduceren vanuit het perspectief van onze huidige positie en tijd. Als we bijvoorbeeld gebaren met een classifier, kan de classifier zowel deictisch als anaforisch zijn.</p> <p>Als een gebaarder bijvoorbeeld het volgende produceert, kan de gesprekspartner het scenario zien dat wordt gepresenteerd als een deictische uiting (dat wil zeggen, informatie wordt gepresenteerd vanuit het gezichtspunt van de gebaarder).</p> <p>Voorbeelden: <i>CL-BENEN (vooruit in de gebarenruimte)</i> <i>BOOM (gelocaliseerd rechts in de gebarenruimte)</i> <i>niet-dominante hand wijst naar BOOM</i> <i>CL-AUTO (gelocaliseerd in het midden van de gebarenruimte)</i></p> <p>Anaforische referentie is wanneer we kunnen terugverwijzen naar eerder geïntroduceerde referenties op latere tijdstippen en in de ruimte. Als we bijvoorbeeld eerder een MAN in een gebarentaaldiscours hebben genoemd, kunnen we teruggaan naar zijn positie in de gebarenruimte, met behulp van een INDEX. Op deze manier weten we dat we nog steeds naar dezelfde persoon verwijzen.</p> <p>We kunnen deictische en anaforische structuren markeren met handmatige indices (= meervoud van INDEX), een verandering in blikrichting of positie van het hoofd.</p>
<p>Taalleerder (soms L2 leerder genoemd) Of in het Nederlands: T2 (tweedetaalleerder)</p>	<p>Een persoon die een taal wil verwerven die niet zijn moedertaal is</p> <p>L1 De eerste taal die een persoon kent en gebruikt.</p> <p>L2 De tweede taal die een persoon kent en gebruikt.</p>
<p>Autonomie van de leerder</p>	<p>Het vermogen om de regie te nemen over het eigen leren. De autonomie van de leerder bestaat uit een vermogen tot abstrahering, kritische reflectie, besluitvorming en zelfstandig handelen. Autonome leerders nemen de verantwoordelijkheid voor hun eigen leerproces. Dit impliceert het kiezen en stellen van doelen, het nemen van weloverwogen beslissingen over de soorten inhoud die ze willen nastreven, Dit doen ze op basis van hun eigen interesses en hun huidige niveau van bekwaamheid, die ze kunnen bepalen via zelfevaluatie.</p>

Termen met betrekking tot beoordeling (assessment)

Beoordeling	<p>(1)</p> <p>Verzamelt, kwantificeert en gebruikt informatie om de mate van voortgang van individuen en/of instellingen te meten. Beoordeling is een aspect van evaluatie.</p> <p>Voortgangstoetsing: meet de mate van voortgang van leerders in relatie tot de doelen die gesteld zijn door een cursus en/of programma.</p> <p>Vaardigheidstoetsing: meet de voortgang van de leerders aan referentieniveaus en competenties.</p> <p>ECML merkt op dat men doorgaans de vaardigheden, competenties en capaciteiten van individuele studenten gedurende de loop van de tijd beoordeelt, wat een duidelijk beeld geeft van hoe een taalleerder zich ontwikkelt.</p> <p>(2)</p> <p>Er wordt onderscheid gemaakt tussen formatieve en summatieve toetsing.</p> <p>In <i>formatieve toetsing</i> wordt het leren van de student (houding, vaardigheden, gewoonten en kennis) doorlopend geanalyseerd en gebruikt om het leren en onderwijzen te verbeteren. Sterke punten van doorlopende formatieve toetsing zijn dat leraren een student kunnen evalueren en hun onderwijsaanpak kunnen aanpassen om het leren van de student in de loop van de tijd te ondersteunen. Het doel is de student te helpen zijn doelstellingen op het gebied van taalleren te bereiken.</p> <p><i>Summatieve toetsing</i> is gebaseerd op het op gezette tijden testen van wat een student geleerd heeft bijvoorbeeld aan het einde van een eenheid of studiejaar. Mogelijke nadelen van deze aanpak zijn onder meer het feit dat het onmogelijk is om te evalueren hoe een student vooruitgang heeft geboekt als gevolg van een proces van lesgeven en leren in de loop van de tijd.</p> <p>(3)</p> <p>Toetsing (of beoordeling)</p> <p>Het meten van de prestaties van een student in een cursus volgens de (leer)doelen van die cursus.</p>
--------------------	--

<p>Validiteit</p>	<p>Een test is valide wanneer deze meet wat we willen meten. Bijvoorbeeld, als we de communicatieve vaardigheden van een groep mensen in het Italiaans willen meten, dan verwachten we dat de resultaten in de groep zullen verschillen, afhankelijk van het bereik van hun taalvaardigheid: d.w.z. we verwachten dat sommigen hoog scoren, anderen zullen minder goed scoren.</p> <p>We kunnen ook spreken over de validiteit van de manier waarop tests worden gebruikt: validiteit heeft dan te maken met hoe bewijs (evidence) en theorie de interpretaties van testcores, zoals deze zijn geproduceerd door testgebruik, ondersteunen.</p> <p>Van een test wordt gezegd dat deze inhoudsvaliditeit heeft als de items/taken die de test bevat een representatie zijn van de items/taken voor het kennisgebied of de vaardigheid die wordt getest.</p>
<p>Betrouwbaarheid</p>	<p>Betrouwbaarheid van testen betekent consistentie: een test met betrouwbare scores produceert hetzelfde of een vergelijkbaar resultaat bij herhaald gebruik. We merken op dat hoge betrouwbaarheid niet noodzakelijkerwijs impliceert dat een test goed is of dat interpretaties van de resultaten geldig zijn. Een slechte test kan zeer betrouwbare (consistente) scores opleveren.</p> <p>Inter-beoordelaarsbetrouwbaarheid</p> <p>De mate waarin verschillende beoordelaars het eens zijn in hun beoordeling van de prestaties van de kandidaten.</p> <p>Intra-beoordelaarsbetrouwbaarheid</p> <p>De mate waarin dezelfde beoordelaar dezelfde uitvoering op verschillende manieren hetzelfde beoordeelt.</p>
<p>Uitvoerbaarheid</p>	<p>Een beoordelingsprocedure moet ook praktisch en uitvoerbaar zijn. Uitvoerbaarheid is met name een probleem met prestatietests. Beoordelaars werken onder tijdsdruk. Ze zien slechts een beperkt aantal voorbeeldprestaties. Gebruikers van het ERK moeten kiezen uit, en mogelijk samenvoegen, categorieën die zijn gescheiden in het raamwerk.</p>

Specifieke termen voor gebarentaal

<p>Gebarentaal (gesticulatie ruimte, gebarenruimte, iconiciteit)</p>	<p>In tegenstelling tot gesproken talen, die lineair zijn, zijn gebarentalen visuele talen. Dit is te zien in verschillende aspecten zoals het gebruik van iconische gebaren, en het gebruik van de gebarenruimte. Iconiciteit beschrijft de intieme relatie tussen vorm en betekenis (bijvoorbeeld DRINKEN – je kunt uit een beker drinken, van een fontein, een slok nemen uit de kraan, etc.).</p> <p>De gebarenruimte is de ruimte om de gebaarder heen Hier worden in het algemeen de gebaren geproduceerd, zelfs wanneer men refereert aan gebeurtenissen die in het verleden hebben plaatsgevonden.</p>
<p>Fonologische parameters van gebarentalen (zie ook: Non-manuele aspecten)</p>	<p>Elk gebaar bestaat uit zowel manuele als non-manuele aspecten. Manuele kenmerken kunnen worden beschreven aan de hand van vier parameters: handvorm, oriëntatie, plaats en beweging (staat niet in de Engelse tekst!!). In de video (???) wordt bijvoorbeeld het gebaar SEE (of ZIEN) getoond. Hier wordt een V-handvorm gebruikt met de palmoriëntatie in de richting van de gebaarder, bewegend van het gezicht van de gebaarder naar buiten en schuin(?) in de richting van het item dat wordt gezien, of de plaats die geassocieerd wordt met het item dat de gebaarder zegt(?) (eerder) te hebben gezien.</p>
<p>Non-manuele aspecten</p>	<p>Non-manuele aspecten zijn die kenmerken waarbij de handen niet zijn betrokken. Ze omvatten beweging van de ogen en wenkbrauwen (bijvoorbeeld het optrekken of laten zakken van de wenkbrauwen, het dichtknijpen van de ogen); gezichtsuitdrukkingen (mimiek), (bijvoorbeeld open of gesloten mond, samengeknepen lippen); en bewegingen van andere lichaamsdelen (bijvoorbeeld de schouders en/of het hoofd vooruit of achteruit bewegen). Deze kenmerken hebben de neiging om te clusteren, b.v. een gebaarder kan naar voren leunen, met opgetrokken wenkbrauwen, ogen wijd open en de lippen een beetje open.</p> <p>We kunnen ook onderscheid maken tussen twee algemene soorten mondpatronen die voorkomen in gebarentalen: (i) mouthings (gesproken componenten) en (ii) mouth gestures (orale componenten).</p> <p>Hoewel gebarentalen onafhankelijk zijn van de gesproken talen die hen omringen in hun gedeelde geografische ruimte, worden ze meestal wel door hen beïnvloed. Het gebaar DENKEN kan bijvoorbeeld vergezeld gaan van de gesproken component (mouthing), 'denken', geleend van het Nederlands.</p> <p>Gebaarders kunnen ook orale componenten (mouth gestures) gebruiken, die niet zijn afgeleid van gesproken talen.</p>

<p>Constructed action/ constructed dialogue/ perspectief/ POV (point of view = standpunt) Andere NL termen hieraan gerelateerd: rolnemen, body-shift.</p>	<p>‘Constructed action’ (CA) en ‘constructed dialogue’ (CD) kunnen beschreven worden als een interactionele, sociolinguïstische beschrijving van rolnemen, dat gewoonlijk in gebarentalen gevonden wordt. In eenvoudige bewoordingen refereren de termen naar “de manier waarop gebaarders hun lichaam, hoofd, en blikrichting gebruiken om handelingen, gedachten, woorden en expressies van karakters in een discourse weer te geven”⁴ (Metzger, 1995: 256). Vaak worden CA en CD gebruikt in verhalen, maar ze worden ook regelmatig in andere tekstsoorten gebruikt.</p>
--	---

⁴ Vertaling van het citaat is van de Nederlandse vertalers.

PROSIGN

www.ecml.at

Het Centrum voor Moderne Talen is een instituut dat onderdeel is van de Raad van Europa. Het centrum promoot excellent taalonderwijs in de lidstaten van de Raad.

NL

www.coe.int

De Raad van Europa is de toonaangevende mensenrechtenorganisatie van Europa. De Raad telt 47 lidstaten, waarvan 28 ook lid zijn van de Europese Unie.

Alle lidstaten van de Raad van Europa hebben het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens ondertekend. Dit Verdrag is gericht op de bescherming van mensenrechten, democratische waarden en rechtsstaatbeginselen. Het toezicht op de uitvoering van het Verdrag in de lidstaten is in handen van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens.

